

gent:

De vlucht vooruit

TASKFORCE VLUCHTELINGEN GENT

De vlucht vooruit

TASKFORCE VLUCHTELINGEN GENT

INHOUD

ÉÉN	Situatieschets	6
TWEE	De taskforce vluchtelingen	8
DRIE	Opvang	14
VIJF	Vrijwilligers	16
VIJF	Taal	20
ZES	Welzijn en gezondheid	22
ZEVEN	Sociale relaties	28
ACHT	Vrije tijd	34
NEGEN	Onderwijs	40
TIEN	Wonen	46
ELF	Werk	50
TWAALF	Wijkgericht werken	56
DERTIEN	Beschouwingen	60

Voorwoord

4

Beste lezer,

5

In de loop van 2015 piekte de instroom van asielzoekers naar Europa. Daarom kozen de Stad en het OCMW Gent al in augustus 2015 voor de vlucht vooruit. Met de steun van het voltallige college van burgemeester en schepenen werd de Taskforce Vluchtelingen opgericht. Deze werkgroep stond in voor een proactieve aanpak en een breed samenwerkingsverband tussen alle betrokken diensten, tal van middenveldorganisaties, burgerinitiatieven en burgers om asielzoekers in Gent kansen te geven om hier een nieuw leven uit te bouwen.

De spelers van de Taskforce vluchtelingen vertrokken vanuit de concrete noden van mensen op de vlucht. Ze bouwden netwerken uit voor elk levensdomein: gezondheid en welzijn, taal, wonen, werk, onderwijs en vrije tijd. Zo weten nieuwkomers zich vanaf dag één ondersteund richting zelfredzaamheid en een vlotte integratie in de maatschappij.

De komst van nieuwkomers zorgt ook voor ongerustheid. Dat is een heel menselijke reactie. In Gent is het nuttig gebleken om te blijven inzetten op een open communicatie, dialoog en ontmoeting tussen mensen: praten mét elkaar in plaats van over elkaar.

Op Europees niveau kreeg de aanpak van de Taskforce Vluchtelingen Gent het URBACT Good Practice-label. Migratie is van alle tijden en (super)diversiteit in steden is de complexe maar boeiende realiteit. Neem deze publicatie dus gerust door als een gedegen en inspirerende ideeëngids voor de toekomst.

Heel wat initiatieven en samenwerkingsverbanden werden ondertussen in de reguliere werking ingebed. Daarom, en omdat de Vlaamse subsidies in het kader van de verhoogde vluchtelingeninstroom eind 2018 worden stopgezet, heeft het bestuur beslist om de Taskforce Vluchtelingen medio 2018 te ontbinden.

Niettemin blijven de Stad Gent en het OCMW zich inzetten voor een kwaliteitsvolle opvang voor en begeleiding van mensen op de vlucht. De ware sterkte en slagkracht van de Taskforce Vluchtelingen schuilde altijd al in de dagelijkse inzet van professionele medewerkers, de talrijke middenveldorganisaties en hun vrijwilligers, burgerinitiatieven en geëngageerde burgers. En deze netwerken blijven we stimuleren, want samenwerking werkt.

Mijn oprechte dank aan jullie allen, want jullie zijn de motor voor een Solidair Gent!

Rudy Coddens

Voorzitter Taskforce Vluchtelingen

Situatieschets

De Europese vluchtelingen crisis is sinds 2015 voelbaar in België. In dat jaar registreerde de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) 35.476 asielaanvragen, een verdubbeling in vergelijking met het jaar voordien.

In de zomer van 2015 besliste het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers (Fedasil) daarom om de opvangcapaciteit voor mensen op de vlucht met 12.100 plaatsen uit te breiden. Fedasil schreef een openbare aanbesteding uit, waarop de privésector kon intekenen om collectieve opvang voor mensen op de vlucht te organiseren. Daarnaast deed Fedasil een oproep aan de lokale overheden om bijkomende plaatsen in de individuele opvang te creëren.

Opvangplaatsen in Gent

Wanneer asielzoekers in België aankomen, wijst Fedasil hen een opvangplaats toe. Daar kan de vluchteling verblijven zolang de asielprocedure loopt met recht op 'bed, bad en brood'. De Stad Gent beschikte in 2015 over 50 opvangplaatsen in het Stedelijk Opvanginitiatief (SOI). SESO vzw bood in Gent ook nog eens onderdak aan een 30-tal mensen op de vlucht binnen de overeenkomst van Fedasil met Vluchtelingenwerk Vlaanderen.

In januari 2016 breidde het SOI zijn capaciteit uit met 35 plaatsen. In maart 2016 kwamen er op de Reno nog eens 250 plaatsen bij. De Reno – in de volksmond 'het Ponton' – is een omgebouwde boot die aangemeerd lag in de wijk de Muide. Het was een tijdelijk opvanginitiatief in opdracht van Fedasil, uitgebaat door de privéfirma G4S Care. Op dat moment waren er in Gent dus 365 plaatsen waar Fedasil asielzoekers kon onderbrengen.

Terwijl er op deze manier opvangplaatsen bijkwamen, halveerde in januari 2016 het aantal asielaanvragen ten opzichte van een maand eerder. De federale overheid besliste om het aantal opvangplaatsen terug te schroeven. Dit leidde in Gent tot de sluiting van de Reno (maart 2017) en van de opvangstructuur van SESO vzw (juni 2017).

Procedure

Door de verhoogde instroom nam de asielprocedure vaak meer tijd in beslag. Tijdens die periode verblijft de asielzoeker in een opvanginitiatief. Bij een positieve beslissing krijgt de asielzoeker een internationaal beschermingsstatuut, ofwel als erkend vluchteling of als subsidiair beschermde. Sinds eind 2015 mogen erkende vluchtelingen niet langer definitief in België verblijven, maar voor een periode van 5 jaar. Pas daarna wordt het statuut definitief. Een persoon met een subsidiaire bescherming moet jaarlijks de verlenging van zijn verblijfsdocumenten aanvragen.

Gentse cijfers

Eind 2017 telde Gent ongeveer 2.250 personen met een internationaal beschermingsstatuut.¹ Dat is 0,9 % van de Gentse bevolking. Het zijn vooral jonge mannen uit Afghanistan, Syrië, Irak en Somalië. Sommigen onder hen vroegen ondertussen ook gezinshereniging aan, wat eind 2017 tot zo'n 400 extra nieuwkomers leidde.

¹ Bron: Commissariaat-Generaal voor Vluchtelingen en Staatlozen (<http://www.cgvs.be/nl/actueel/asielstatistieken-overzicht-2015>) en Dienst Burgerzaken Stad Gent

De taskforce vluchtelingen

Een proactieve aanpak loont om snel te kunnen inspelen op nieuwe uitdagingen, dat leerde men uit ervaringen met vroegere migratiestromen. Daarom besloot de Stad Gent in augustus 2015, nog voor er effectief meer vluchtelingen in Gent aankwamen, om de Taskforce Vluchtelingen op te richten.

Uitbouw van functionele netwerken

De persoon op de vlucht staat centraal in de aanpak van de Taskforce Vluchtelingen, of hij nu een asielzoeker is of een inwoner van Gent met een internationaal beschermingsstatuut. Deze nieuwkomer heeft talenten, kwaliteiten en verschillende noden op het vlak van gezondheid en welzijn, taal, vrije tijd, wonen, werk en onderwijs. Op elk van die levensdomeinen zijn diensten van de Stad en het OCMW Gent, partner- en middenveldorganisaties actief. Ook heel wat burgers willen mensen op de vlucht helpen.

Ondersteuning vanaf de eerste dag

Vanaf dag één bij aankomst in Gent streeft de Taskforce Vluchtelingen ernaar om functionele netwerken uit te bouwen op elk levensdomein van de vluchteling. Hierbij doet ze een beroep op de gebundelde expertise van het beleid, de administraties, de middenveldorganisaties, burgerinitiatieven en individueel geëngageerde burgers.

De asielprocedure, die een hele tijd in beslag neemt, leidt al dan niet tot een internationaal beschermingsstatuut. De erkenningsgraad – de kans op dit statuut – was eind 2015 in België vrij hoog, namelijk 60 %. Het is dus belangrijk om hun integratieproces zo snel mogelijk, vanaf dag één, op te starten. Een versnelde integratie zorgt voor een positiever beeld van de nieuwkomers en versterkt het maatschappelijke draagvlak.

Organisatorische aanpak

De Taskforce Vluchtelingen is een politiek beslist orgaan, voorgezeten door de OCMW-voorzitter. Ze bestaat uit een ambtelijke stuurgroep, met vertegenwoordigers van de Stad (Departement Samenleven, Welzijn en Gezondheid en Departement Onderwijs, Opvoeding en Jeugd) en het OCMW Gent (Departement Sociale Dienstverlening). De coördinator van de Taskforce (Dienst Welzijn en Gelijke Kansen – Stad Gent) brengt de Stuurgroep samen om beleidsbeslissingen op het vlak van asiel- en vluchtelingenbeleid te adviseren.

Deze stuurgroep wordt gevoed vanuit drie thematische werkgroepen: Opvang, Integratie en Vrijwilligers en Sensibilisering.

De thematische werkgroepen in een notendop

De **werkgroep Opvang** buigt zich over de opvangcapaciteit in functie van de actuele vluchtelingenstroom. Over de verschillende opvanginitiatieven heen bundelt ze ervaringen, signalen en nieuwe noden bij de bewoners om er accuraat en geëncoreerd op in te kunnen spelen (cfr. hoofdstuk 3, p. 14).

De **werkgroep Integratie** bestaat uit stads- en OCMW-diensten en middenveldorganisaties, die zich bezighouden met integratie op een of meerdere levensdomeinen. Elk levensdomein (wonen, werk, onderwijs, gezondheid, jeugd, taal en inburgering) kreeg een aanspreekpunt/coördinator en specifieke werkgroepen. Focus van de werkgroep(en): de asielzoeker in het opvanginitiatief en personen met een internationaal beschermingsstatuut de weg wijzen naar ondersteunende diensten en organisaties. Ze doen hierbij zoveel mogelijk een beroep op het reguliere aanbod, dat voor elke Gentenaar toegankelijk is. Op die manier kunnen mensen op de vlucht in contact komen met Gentenaars. Enkel voor specifieke noden creëert men een aanbod op maat.

De **werkgroep Vrijwilligers en Sensibilisering** bestaat voornamelijk uit partner- en middenveldorganisaties die met en voor vluchtelingen en andere kwetsbare groepen werken. Deze werkgroep werd opgericht naar aanleiding van de spontane burgersolidariteit – hulpgoederen schenken aan mensen op de vlucht, hen wegwijs maken in Gent, hen helpen Nederlands leren, ... – en stemt de aangeboden vormen van hulp af op de concrete noden. De coördinator van de Taskforce Vluchtelingen én de regisseur Armoedebelief van het OCMW Gent sturen deze werkgroep aan: dat is een strategische keuze om de solidariteitsgolf te verbreden naar andere kwetsbare doelgroepen.

Voor diensten, organisaties en burgers, aangesloten bij één van de werkgroepen, biedt de Taskforce Vluchtelingen een duidelijke meerwaarde als overkoepelend overlegplatform. Via de Taskforce krijgen ze informatie uit de eerste hand over acties en initiatieven van andere stadsdiensten, middenveldorganisaties en burgerinitiatieven die in Gent met en voor vluchtelingen werken. Bovendien denkt de Taskforce mee na over mogelijke samenwerkingsverbanden en synergieën, die het bekende en vertrouwde werkingsveld overstijgen.

In deze structuur speelt de **coördinator** van de Taskforce Vluchtelingen op verschillende fronten een belangrijke rol als **brugfiguur** tussen de thematische (sub)werkgroepen en de stuurgroep, tussen de thematische (sub)werkgroepen onderling, en tussen het lokale stedelijke niveau, het Vlaamse, federale en (soms) Europese niveau.

De kracht van de coördinatie schuilt vooral in het mandaat van de coördinator om diensten, organisaties en burgers samen te brengen. Vanuit deze overschouwende, externe positie zorgt de coördinator voor de onderlinge afstemming van visie, expertise, beschikbare mankracht (professionelen en vrijwilligers) en financiële middelen (reguliere middelen en verschillende subsidiekanalen).

Zo staat de aanpak van de Taskforce Vluchtelingen in voor een gestructureerd samenwerkingsmodel met een duidelijke rolverdeling en verantwoordelijkheid en staat zo in voor een gecoördineerd en breed gedragen asiel- en vluchtelingenbeleid.

In het begin kwam de Taskforce Vluchtelingen maandelijks samen om de vernieuwende werking uit te bouwen. Naarmate deze werking vorm kreeg, daalde deze frequentie sinds half 2017 naar halfjaarlijks.

Communicatie

De Taskforce Vluchtelingen informeert de Gentenaar over alle genomen beslissingen en initiatieven via de reguliere kanalen van de Stad en het OCMW Gent (website, stads-magazine, sociale media, persberichten, ...). Een correcte en transparante communicatie ontkracht vooroordelen en vergroot het maatschappelijk draagvlak voor personen op de vlucht. Hierbij kiest het beleid voor een constructieve en verbindende communicatiestijl, zonder concrete bekommernissen en knelpunten uit de weg te gaan.

Het financiële plaatje

In eerste instantie financierden de reguliere middelen van de Stad Gent en het OCMW Gent de werking en de realisaties van de Taskforce Vluchtelingen. Sinds mei 2016 tot en met uiterlijk eind 2018 kan de Stad Gent, volgens objectieve criteria, een beroep doen op de toegekende Vlaamse subsidies voor steden en gemeenten in het kader van de verhoogde vluchtelingeninstroom (Besluit van de Vlaamse Regering van 13 mei 2016).

© Patrick Verheye, Stad Gent

Tijdens de Warmste Week (2016) organiseerden het CAW Oost-Vlaanderen en Decathlon een tornooi levend tafelfoetbal voor Gentenaars en nieuwkomers.

Deze Vlaamse financiële middelen worden tijdelijk of volledig tijdens de periode 2016-2018 besteed aan personeels- en/of werkingsmiddelen voor:

- stads- en OCMW-diensten

- algemene coördinatie (1 VTE bij Dienst Welzijn en Gelijke Kansen)
- communicatie (0,5 VTE bij Dienst Welzijn en Gelijke Kansen)
- coördinatie huisvesting (1 VTE bij Dienst Wonen)
- verblijfsrechtelijk advies op maat (1 VTE bij Infopunt Migratie)
- werk (1 VTE bij Dienst Werk)
- begeleiding minderjarige vluchtelingen en jongvolwassenen (1 VTE project Ankerkracht bij OCMW Gent)

- partnerorganisatie IN-Gent vzw, het verzelfstandigd agentschap voor de uitvoering van het inburgerings- en integratiebeleid op Gents grondgebied

- integratie in de wijk (1 VTE als netwerker samenleven)

- middenveldorganisaties

- doorgangswoningen (1,5 VTE bij CAW)
- buddywerking (0,5 VTE bij CAW)
- vrije tijd (1 VTE bij vzw Jong)
- geestelijke gezondheid (0,5 VTE bij Centrum Geestelijke Gezondheidszorg Eclips)
- geestelijke gezondheid (0,5 VTE project Mind-Spring bij CAW)
- coördinatie startershulp (De Olijfboom) (0,5 VTE bij Een Hart voor Vluchtelingen)
- vrijwilligerswerk voor vluchtelingen (0,2 VTE bij Refu Interim)

Via een samenwerkingsovereenkomst voorziet de Stad Gent financiële middelen – zowel personeels- als werkingskosten – voor deze middenveldorganisaties om welomschreven doelstellingen te realiseren.

- Versterking van de reguliere werkingsmiddelen**, zoals taalondersteuning door IN-Gent vzw, ondersteuning OKAN (Onthaalklas voor Anderstalige Nieuwkomers) bij Onderwijscentrum Gent, taalkampen van vzw Roeland, ...

De stuurgroep volgt de besteding van deze middelen op.

Daarnaast werden eigen subsidies van de Stad en het OCMW Gent, Vlaamse subsidies voor welzijn en onderwijs, en subsidies via het Europees Sociaal Fonds (ESF-project Werkplek Vluchtelingen Gent), gebruikt.

De zeven krachtlijnen van de Taskforce Vluchtelingen

- 1) Creëer een politiek gedragen structuur, die iedereen betreft, met een duidelijke rolverdeling en verantwoordelijkheid
- 2) Communiceer open en transparant naar de burger, om vooroordelen te ontkrachten
- 3) Betrek en ondersteun burgers en vluchtelingen vanaf hun prilste engagement
- 4) Sla bruggen tussen diensten, organisaties, bedrijven en burgers: coördineer en stem af
- 5) Werk inclusief waar mogelijk en categoriaal waar nodig
- 6) Durf experimenteren en veranker wat werkt
- 7) Verbreed waar mogelijk naar andere kwetsbare doelgroepen

Meer info: www.stad.gent/taskforcevluchtelingen

DRIE

Opvang

14
Opvang

Bij de oprichting van de Taskforce bestond de werkgroep Opvang uit vertegenwoordigers van de stedelijke kabinetten verantwoordelijk voor het asielbeleid, het OCMW, Facility Management, Fedasil, het Stedelijk Opvanginitiatief (SOI), SESO vzw, Vluchtelingenwerk Vlaanderen, de Vereniging van Gentse Moskeeën en het Bisdom Gent.

De werkgroep Opvang zorgde in eerste instantie voor een grotere stedelijke opvangcapaciteit voor mensen op de vlucht. Zo volgde ze de verschillende private kandidaat-initiatieven voor collectieve opvang in Gent op de voet op (cfr. hoofdstuk 1, p. 6). Bij de gunning van het tijdelijke opvanginitiatief de Reno sloot de private uitbater G4S Care bij deze werkgroep aan, wat tot een vlotte samenwerking leidde.

Inspelen op noden

Deze werkgroep detecteert bovendien signalen en nieuwe noden bij de bewoners en speelt er accuraat en gecoördineerd op in. De slagkracht van de verschillende opvanginitiatieven versterkte door deze uitwisseling van ervaringen en info. De coördinator van de Taskforce Vluchtelingen zet de ervaren noden (bv. psychische gezondheid, een woning zoeken, ...) op de agenda van de andere (sub)werkgroepen en koppelt stelselmatig met de werkgroep Opvang terug. Omgekeerd brengt de coördinator ook het aanbod van externen – zoals een vrijetijdsaanbod van cultuurhuizen voor vluchtelingen – ter sprake bij de Werkgroep Opvang.

Op die manier vonden gemeenschappelijke noden bij de opvanginitiatieven vaak een oplossing via het samenwerkingsmodel van de Taskforce. Zo werken heel wat middenveldorganisaties in de zomer op een lager pitje, met een kleiner vrijetijdsaanbod als gevolg. Die leemte werd na een oproep ingevuld met zinvolle initiatieven: politieagenten gaven verkeerseducatie aan mensen op de vlucht om hen veilig te leren fietsen in de stad.

Het tijdelijke opvanginitiatief De Reno

© Patrick Henry, Stad Gent

Nieuwkomers leren fietsen

15
Opvang

Vrijwilligers

De indringende mediabeelden over de vluchtelingenstroom anno 2015 lokten een golf van solidaire (re)acties uit bij de Gentenaar. De Gentinfolijn, diensten van de Stad en het OCMW en middenveldorganisaties werden overstelpt door burgers die (basis)goederen aan vluchtelingen wilden schenken of hen op een of andere manier wilden helpen.

Het beleid koos er uitdrukkelijk voor om de kracht van vrijwilligers in de Taskforce Vluchtelingen te integreren, niet alleen om de operationele slagkracht in deze acute situatie te vergroten, maar vooral als een hefboom voor respectvol samenleven in een stedelijke diversiteit.

Vrijwilligersevent

De Taskforce Vluchtelingen organiseerde een Vrijwilligersevent waar kandidaat-vrijwilligers en organisaties voor vluchtelingen elkaar konden vinden. Op het digitale platform Solidair Gent (<https://solidair.stad.gent>) kunnen burgers ook reageren op oproepen van diensten, verenigingen, burgerinitiatieven voor gewenste goederen of een bepaald type vrijwilligerswerk (Nederlands geven, buddy worden, ...) voor vluchtelingen. Ondertussen is Solidair Gent – dankzij de hieraan verbonden nieuwsbrief – uitgegroeid tot een gewaardeerd informatiekanaal voor diensten en organisaties die werken met en voor vluchtelingen en andere kwetsbare groepen.

Uit deze solidariteitsgolf ontstond de vrijwilligersorganisatie De Olijfboom als doorgeefwink en interculturele ontmoetingsplaats. Daarnaast stellen heel wat Gentenaars, al dan niet met een migratieachtergrond, zich kandidaat om als buddy een persoon op de vlucht te begeleiden (hoofdstuk 7, p. 28).

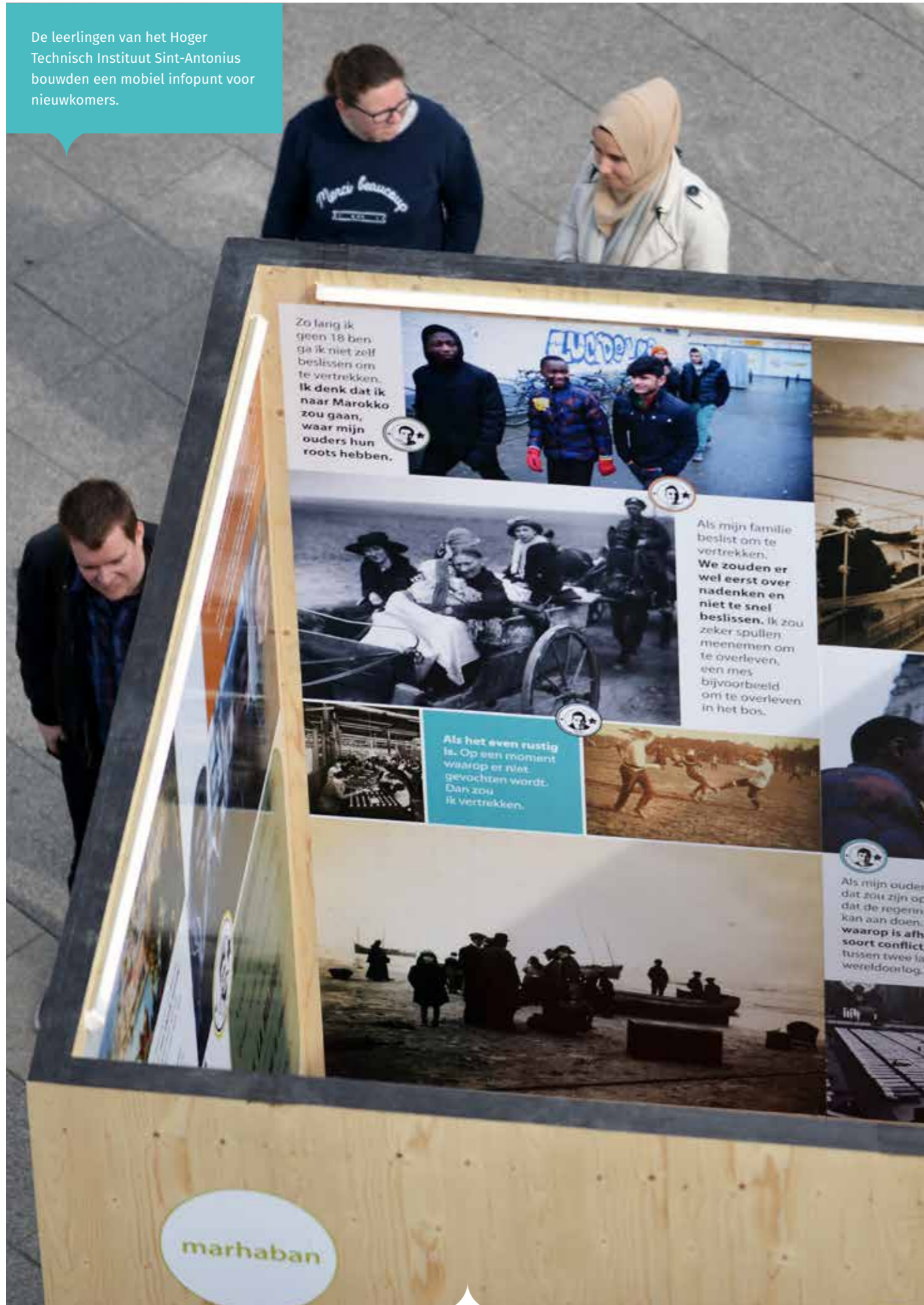

De Stad en het OCMW Gent ondersteunen organisaties en hun vrijwilligers door subsidiëring en door hun initiatieven op praktisch en communicatief vlak te faciliteren of op elkaar af te stemmen. Het Vrijwilligerspunt organiseert, in samenwerking met het Gentse Welzijnsoverleg, vormingen op maat (vb. zorg voor jezelf en de ander, interculturele communicatie, duidelijke taal hanteren bij anderstaligen, het gebruik van de sociale kaart ...) voor organisaties en diensten en hun vrijwilligers. Deze vormingen geven vrijwilligers concrete handvatten om met mensen op de vlucht om te gaan en helpen hen ook om eventueel sneller en correct door te verwijzen naar de juiste diensten uit het Gentse welzijnslandschap.

Leerlingen van het Hoger Technisch Instituut Sint-Antonius ontwikkelden op eigen initiatief een stadskartaar met places-to-be voor hun leeftijdgenoten-nieuwkomers.

De leerlingen van het Hoger Technisch Instituut Sint-Antonius bouwden een mobiel infopunt voor nieuwkomers.

© Patrick Henry, Stad Gent

Beeldvorming

In het netwerk van de Taskforce Vluchtelingen ontstonden tal van sensibiliserende acties, die een positieve beeldvorming van mensen op de vlucht en nieuwkomers beoogden: samen tafelen tijdens de iftar (de maaltijd onmiddellijk na zonsondergang tijdens de vastenmaand of ramadan), dialoogmomenten, creatieve workshops, ...

In april 2016 verspreidde het straatkunstfestival Sorry, Not Sorry duizend miniatuurbeeldjes – naar het evenbeeld van vijf vluchtelingen die in Gent verbleven – in de straten en op publieke plaatsen in Gent. Voorbijgangers die een beeldje vonden, ontdekten meteen ook het verhaal achter de vluchteling. Ze namen het beeldje mee met de uitnodiging om het op een andere openbare plek te plaatsen. Zo ontptopten de miniaturen zich tot reizende storytellers: Moving People.

Met subsidies van de Stad Gent ontwikkelden de leerlingen van het 4de jaar Elektrotechnieken van het Hoger Technisch Instituut Sint-Antonius (HTISA) in Gent op eigen initiatief een welkomstpakket voor jonge nieuwkomers. Dit pakket bevat onder meer een handige kaart, die hen de weg wijst naar plaatsen in de stad om te sporten, een film mee te pikken, elkaar te ontmoeten, ... Ze verwerkten deze gegevens ook in een interactieve kaart in een mobiel infopunt, waar voorbijgangers hun solidariteit met nieuwkomers konden betuigen.

In het kader van het straatkunsttraject Sorry, Not Sorry (2016) verspreidde Moving People duizend miniatuurbeeldjes van vluchtelingen uit Gent (Tourad, Kassem, Avin, Kassala en Claudine) in de straten en op publieke plaatsen in Gent. Hun verhaal lees je op <https://www.movingpeople.nu>

© Patrick Henry, Stad Gent

Standaard krijgen asielzoekers na de vierde maand van hun procedure een brief waarin staat dat ze recht hebben op een inburgeringstraject. Dat bestaat uit een cursus maatschappelijke oriëntatie, Nederlands voor anderstaligen (NT2) en trajectbegeleiding. Maar eigenlijk kunnen ze al vanaf dag één van de asielaanvraag NT2 volgen. Zodra ze hun erkenning krijgen – na een vaak lange asielpcedure – deelt men hem mee dat het inburgeringstraject verplicht is. In de praktijk komt het er vaak op neer dat asielzoekers ten vroegste vanaf de vierde maand of pas na hun erkenning Nederlands beginnen te leren.

Instap NT2

Heel wat asielzoekers wilden toch zo snel mogelijk Nederlands leren om beter en sneller in de samenleving te integreren. Onder de vleugels van de Taskforce Vluchtelingen maakten IN-Gent vzw en de verschillende opvanginitiatieven afspraken om asielzoekers te informeren dat ze al vanaf dag één Nederlands kunnen leren. De opvanginitiatieven organiseerden groepsbezoeken naar IN-Gent vzw om de stap naar de cursus NT2 – én andere dienstverleningen – te faciliteren. Hierdoor leerden heel wat asielzoekers versneld Nederlands.

Nieuwkomers tijdens hun traject inburgering

© IN-Gent vzw

Taalpromotie

Naast het formeel leren van Nederlands in de cursus NT2, zet de Taskforce Vluchtelingen sterk in op taalpromotie: in verschillende contexten een positief en stimulerend klimaat creëren voor de anderstalige persoon om Nederlands te leren, te oefenen en te gebruiken. Taalpromotie zorgt ervoor dat onvoldoende kennis van het Nederlands geen drempel vormt om aan de samenleving te participeren. Actief deelnemen in verschillende Nederlandse contexten (onderwijs, vrije tijd, ...) versnelt net het leerproces. In deze visie is er ruimte voor taaloverbruggende instrumenten als sociaal tolken, het gebruik van contacttalen (Frans, Engels, ...), pictogrammen, ... zonder een afbreuk te doen aan de oefenkansen Nederlands.

Sommige anderstalige inwoners ervaren te weinig spreekkansen of hebben drempelvrees om Nederlands in het dagelijks leven te gebruiken. Door extra oefenkansen Nederlands te organiseren – zoals conversatietafels, taalkampen, buddy-methodieken en interculturele trefpunten – kunnen zij in een veilige omgeving de taal verder oefenen (cfr. hoofdstuk 7, p. 28).

IN-Gent vzw organiseert voor anderstaligen conversatietafels volgens taalniveau om in kleine groepjes Nederlands te oefenen. Met 'Op stap in je wijk met Nederlands' stimuleren de lokale dienstencentra van het OCMW het Nederlands bij anderstaligen die in het reguliere aanbod stagneren. Ook tal van middenveldorganisaties maken werk van oefenkansen Nederlands. Zo organiseert Vormingplus Gent-Eeklo, samen met het Provinciaal Centrum voor Volwassenonderwijs Het Perspectief, regelmatig taalcarroussels Nederlands-Arabisch en Nederlands-Russisch. In deze interculturele praatcafés leren Nederlands- en anderstaligen elkaars taal beter spreken. Ze praten afwisselend in het Nederlands en in de andere taal over dagelijkse dingen zoals familie, cultuur, voeding of opvoeding.

Taalcafé Macharius is een tweewekelijkse, internationale ruilmarkt om talen te oefenen en uit te wisselen. De lokale diensten van KRAS vzw – een samenwerkingsverband tussen Gentse vrijwilligersorganisaties die armoede bestrijden – organiseren met de regelmaat van de klok oefenkansen Nederlands. En ook scholen voorzien conversatiemomenten voor anderstalige ouders.

De nieuwsbrief Nederlands Oefenen bundelt maandelijks vanuit de website www.nederlandsoefenen.be/oost-vlaanderen initiatieven die oefenkansen Nederlands organiseren in Gent en reikt ook digitale tools aan om Nederlands te leren.

Welzijn en gezondheid

Welzijn en gezondheid omvatten zowel het mentaal, sociaal als fysiek welbevinden, met de focus op een actieve inzet om dit welbevinden te versterken. Dit hoofdstuk staat vooral stil bij de lichamelijke en mentale aspecten van welzijn en gezondheid. De sociale relaties komen in het volgende hoofdstuk aan bod.

Project 1: Uitbouw van een zorgcontinuüm in en vanuit het opvanginitiatief

Toen men het tijdelijke private opvanginitiatief de Reno aankondigde, schoot het SOGA (Stedelijk Overleg Gezondheid voor Asielzoekers en Andere kwetsbare doelgroepen), een werkgroep ontstaan uit de Stedelijke Gezondheidsraad, meteen in actie. Het SOGA wilde een zorgcontinuüm uitbouwen voor de asielzoekers, dat start vanaf dag één bij aankomst in het opvanginitiatief én verder doorloopt wanneer ze de opvang verlaten.

Een multidisciplinair zorgteam (huisartsen, verpleegkundigen, psychotherapeuten en psychologen) was drie dagen per week aanwezig op de Reno. Fedasil betaalde deze dienstverlening terug, op voorwaarde dat een huisarts een indicatie stelde en doorverwees. Om hiervoor huisartsen aan te trekken deed het SOGA een beroep op de Vakgroep Huisartsgeneeskunde en Eerstelijnsgezondheidszorg van de Universiteit Gent, de Huisartsenvereniging Gent (HVG) en de Gentse wijkgezondheidscentra. De centrumleider van het opvanginitiatief zocht mee naar deskundigen uit de andere disciplines.

Een groot voordeel van deze groep hulpverleners met wortels in Gent, is dat ze zelf vlot kunnen doorverwijzen naar andere partners uit het werkveld. Tandzorg op de Reno zelf aanbieden was bijvoorbeeld moeilijk haalbaar omwille van de vereiste apparatuur. En dus liet het SOGA regelmatig de Dentomobiel van de UGent langskomen: een voertuig dat is uitgerust als een tandartspraktijk om tandverzorging in bejaardentehuizen aan te bieden.

De specifieke problematiek van vluchtelingen was voor veel van deze hulpverleners nieuw. Ze hadden bijvoorbeeld weinig ervaring met tropische ziektes of symptomen van posttraumatische stress. Een Afghaanse arts, mét een verleden als vluchteling en tewerkgesteld bij de Vakgroep Huisartsgeneeskunde en Eerstelijnsgezondheidszorg, vulde deze leemte op. Dankzij hem kregen de bewoners meer vertrouwen in het zorgteam. Het team zelf ging op een meer cultuursensitieve manier om met de patiënten. Deze arts spreekt bovendien twee Afghaanse talen en loste zo heel wat communicatieproblemen op.

Het SOGA en de hulpverleners bouwden niet alleen de eerstelijnszorg in het opvanginitiatief zelf uit, maar maakten ook duidelijke werkafspraken met de tweedelijnszorg (zorg in ziekenhuizen of zorg na doorverwijzing van een andere zorgverlener) en derdeelijnszorg (intramurale zorg in gespecialiseerde instellingen).

Wanneer asielzoekers een positieve beslissing krijgen in hun asielaanvraag, moeten ze het opvanginitiatief binnen de twee maanden verlaten. Daarom leerde het SOGA hen, nog tijdens hun verblijf in de opvang, hoe ze zelf een beroep op eerstelijnszorg kunnen doen. Zo maakten ze kennis met de verschillende praktijkvormen (zelfstandig gevestigde artsen, groepspraktijken en wijkgezondheidscentra) en de wachtdiensten (huisarts, apotheek, tandarts).

Voor elk van de asielzoekers werd een multidisciplinair dossier opgemaakt op basis van de software PRICARE van de Belgische wijkgezondheidscentra. Dat vergemakkelijkt de transfer van gegevens naar de huisarts die ze kiezen wanneer ze een internationaal beschermingsstatuut krijgen. Na de sluiting van de Reno werden deze eerste ervaringen en de potentiële meerwaarde van de elektronische medische dossiers aan Fedasil gerapporteerd.

Project 2: Uitbouw netwerk psychosociale begeleiding

Benijdenswaardig is het leven van een vluchteling allesbehalve: er is de gruwel in het land van herkomst, het achterlaten van have en goeden en dierbaren, de hachelijke vluchtroute, ... In België wacht hen een onzekere asielprocedure, een nieuwe taal, een andere cultuur en de uitdaging om zich te integreren en een nieuw leven uit te bouwen: onzekerheden, spanning en stress die op het psychische welzijn ingrijpen. Wetenschappelijke studies tonen aan dat zo'n 10 % van erkende vluchtelingen kampt met symptomen van posttraumatische stress. Daarnaast of gecombineerd zijn bij een even groot percentage klachten over depressie, psychose en angst te verwachten. Zij hebben nood aan psychologische ondersteuning.

De Taskforce Vluchtelingen was zich daarvan van in het begin van bewust. Ze bouwde daarom een toegankelijk getrappt netwerk van psychosociale begeleiding voor asielzoekers uit.

Trap 1: Mind-Spring, veerkracht voor jong en oud

Al sinds 2011 biedt IN-Gent vzw groepssessies Mind-Spring aan. Dankzij financiële middelen van de Vlaamse overheid sprong ook het CAW Oost-Vlaanderen op deze kar.

Mind-Spring, ontwikkeld door de Nederlander Paul Sterk, is een psycho-educatief groepsaanbod voor asielzoekers en vluchtelingen om vanuit hun eigen kracht en talenten, hun mentale weerbaarheid te versterken. Met groepsgesprekken en ontspanningsoefeningen ontwikkelen ze vaardigheden om veerkrachtiger in het leven te staan. Want vaak zijn moeilijke situaties, met bijhorende stress en onzekerheid, niet in een handomdraai te veranderen. Wel kan de manier waarop je omgaat met of kijkt naar deze situaties een groot verschil in beleving betekenen.

Het programma bestaat uit zes sessies van telkens twee uur, met optimaal een tiental deelnemers. De begeleiding bestaat uit:

- een ervaringsdeskundige trainer – een vluchteling of migrant die in deze nieuwe samenleving al zijn eigen weg aflegde én die de Mind-Spring opleiding volgde – die de groep begeleidt in hun moedertaal,
- een Mind-Spring gecertificeerde cobegeleider, die professioneel actief is in de sociale of medische sector of in het onderwijs,
- een tolk (via IN-Gent vzw), indien nodig.

In de loop van 2016 en 2017 volgden 228 mensen op de vlucht een van de twaalf Mind-Spring cursussen, waaronder drie Mind-Spring Junior groepen.

'Ik kan nu eindelijk opnieuw genieten van het leven.' (Fatemeh, Syrië)

'Ik ben tot meer in staat dan ik had gedacht.' (Pjot, Tadzjikistan)

'Ik slaap nu beter.' (Mamadou, Ivoorkust)

De verhoogde instroom asielzoekers leidde tot een nijpend tekort aan Mind-Spring trainers die Arabisch, Pashtoe, Dari of Tigrinya spreken. Een opleiding Mind-Spring in die talen leidde tot 16 nieuwe inzetbare Mind-Spring-trainers. Daarnaast werden 26 extra cobegeleiders opgeleid. Om het tekort aan tolken Pashtoe en Tigrinya op te vangen, werkte IN-Gent vzw met vrijwilligerscontracten.

Het bestaande programma Mind-Spring richt zich tot volwassen asielzoekers en jongeren van 14 tot 18 jaar. Het CAW Oost-Vlaanderen en IN-Gent vzw organiseerden, samen met de grondlegger van Mind-Spring en met de financiële steun van de steden

Trainers, co-begeleiders, Paul Sterk (auteur Mind-Springprogramma) en collega werken in 2016 het programma Mind-Spring Junior uit.

© Elmira Erstukajeva, CAW Oost-Vlaanderen

Gent en Sint-Niklaas, een opleiding om een Mind-Spring Junior voor kinderen en jongeren (8 tot 12 jaar) op de vlucht uit te werken. De eerste tien begeleiders gingen aan de slag onder de deskundige begeleiding van UGent. Tijdens het programma Mind-Spring Junior krijgen de ouders de kans om in te stappen in een parallel en bij de opvoeding van hun kinderen ondersteunend traject.

Soms blijkt het na de sessies Mind-Spring nodig dat er doorverwezen wordt naar individuele psychotherapeutische begeleiding. Daarom werd de volgende trap in de psychosociale begeleiding voor mensen op de vlucht uitgebreid en versterkt.

Trap 2: Psychotherapeutische begeleiding: versterking en uitbreiding

Voor personen op de vlucht is het niet altijd evident om hun weg naar de (vaak westerse georiënteerde) geestelijke gezondheidszorg te vinden omwille van praktische (taal, bereikbaarheid, ...) en (inter)culturele drempels. Hulp zoeken voor psychische problemen hangt soms in een sfeer van taboe. Bestaande diensten voelen zich dan weer onvoldoende uitgerust om met deze doelgroep aan de slag te gaan.

Uit het nieuw opgerichte overlegplatform met de psychologische dienst van het OCMW Gent, het CAW Oost-Vlaanderen, privétherapeuten, het Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg Eclips (CGG Eclips) en UGent groeide een actief netwerk van organisaties en therapeuten die op regelmatige basis psychische ondersteuning aan vluchtelingen geven en hun ervaringen uitwisselen in maandelijkse casustafels. Omdat de westerse hulpverleners vaak minder vertrouwd zijn met de concrete impact van een ingrijpend proces als vluchten of migreren op het psychische welzijn, organiseerde de UGent hierover infosessies.

Ervaringsoefening om mentale veerkracht te versterken tijdens een sessie Mind-Spring Junior (8 - 13 jaar).

Het Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg Eclips, met een uitgebreide expertise in traumabegeleiding van vluchtelingen, kampte reeds vóór de toegenomen nood met wachtlijsten. De Stad Gent maakte het dankzij Vlaamse subsidies mogelijk voor 60 personen op de vlucht om bij het CCG Eclips een individueel zorgtraject te doorlopen.

'Ik herinner me uit de jaren 70 de Chilenen die de dictatuur van hun vaderland ontvluchtten, vaak met zware trauma's in hun rugzak. We hadden daar toen weinig ervaring mee. Als maatschappij mogen we niet vergeten om expertise in traumaverwerking op te bouwen.'

(Em. Prof. Dr. Jan De Maeseneer, UGent)

Trap 3: Specifieke werking voor jongeren en jongvolwassenen

Jongeren en jongvolwassenen zijn een kwetsbare groep. Zeker de leeftijd van 18 jaar (meerderjarigheid) is hierbij een gevoelig scharnierpunt. Zij dienen dan vaak de stap te zetten naar een eigen woning, verdere opleiding en/of werk. Ook bepaalde vormen van begeleiding stoppen op deze leeftijd.

Daarom wil het project Ankerkracht van het OCMW Gent jongeren tussen 16 en 25 jaar met een internationaal beschermingsstatuut op een multidisciplinaire manier ondersteunen op het vlak van psycho-educatie, identiteits- en persoonlijkheidsontwikkeling, integratie, participatie en sociale en financiële zelfredzaamheid. Dat verloopt via taalverwerving, onderwijs, tewerkstelling, netwerkvorming, vrijetijdsbesteding en een multidisciplinair hulpverleningstraject. De aanpak is aanklampend en outreachend. Het team investeert sterk in het doorbreken van de weerstand tegen en het taboe over hulpverlening en in het zichtbaar beschikbaar zijn voor jongeren tijdens informele momenten. Eind 2017 telde Ankerkracht 85 lopende begeleidingsdossiers.

Het AMIF-project² 'Proeftuin centrale begeleiding voor 15-19-jarige nieuwkomers uit derdelanden' van IN-Gent vzw werkt voor deze doelgroep een aanbod op maat uit: een cursus maatschappelijke oriëntatie, een traject Mind-Spring, extra activiteiten en individuele trajectbegeleiding. IN-Gent vzw werkt hiervoor nauw samen met de vervolgschoolcoaches, het Stedelijk Opvanginitiatief en andere organisaties in het Gentse.

²AMIF: Europees fonds voor Asiel, Migratie en Integratie

Sociale relaties

Voor nieuwkomers is het niet evident om een nieuw sociaal netwerk op te bouwen in een onbekende omgeving met een andere omgangstaal, andere maatschappelijke afspraken en conventies. Vaak blijven hun contacten in eerste instantie beperkt tot andere mensen met een migratieachtergrond en ontbreken 'social bridging'-relaties, contact met mensen uit de Gentse samenleving. En net die relaties helpen om de taal onder de knie te krijgen en de sociale mobiliteit te stimuleren.

In deze brugrelaties praten de verschillende groepen mét elkaar en niet langer over elkaar, waardoor vooroordelen minder kans krijgen. Het opbouwen van sociale netwerken is dus geen individueel proces, maar een gedeeld proces tussen de nieuwkomer en de ontvangende samenleving. Daarom hecht de Taskforce Vluchtelingen ook veel belang aan een wijkgerichte werking om relaties tussen nieuwkomers en Gentenaars vorm te geven (cfr. hoofdstuk 12, p. 56).

'Ik werkte tijdens een zomerfestival als vrijwilliger samen met een Gentenaar die niet hoog opliep met vluchtelingen. Ondanks de tegenstellingen die we voelden, raakten we aan de praat. Ik vond dat verwonderlijk, want in mijn land wordt er in zo'n situatie eerder geschoten dan gepraat. Uiteindelijk zijn we zelfs vrienden geworden ...'

(Mazen Ali Abu Marasa, van Ghaza naar Gent)

De Taskforce Vluchtelingen investeert daarom sterk in de opbouw van sociale netwerken voor mensen op de vlucht. Dat verliep hoofdzakelijk via buddywerkingen en de ondersteuning van interculturele trefpunten als ontmoetingsplaats.

Buddywerking

Een buddy is een vrijwilliger die een een-op-eenrelatie opbouwt met een persoon in een maatschappelijk kwetsbare positie om die taakgericht te helpen – bijvoorbeeld in de zoektocht naar een woning –, wegwijs te maken in de stad, of samen leuke dingen te doen. De Taskforce Vluchtelingen bracht de buddywerkingen van externe organisaties in kaart, zowel voor vluchtelingen als voor andere maatschappelijk kwetsbare doelgroepen.

pen. De coördinator van de Taskforce bracht verschillende buddy-initiatieven samen, hielp hen hun werking op elkaar afstemmen en vulde hiaten in, bijvoorbeeld met een buddywerking voor niet-begeleide minderjarige vluchtelingen. De initiatieven wisselden expertise uit en kregen ondersteunende vormingen vanuit het Vrijwilligerspunt van de Stad Gent.

Samen Gentenaar

Samen Gentenaar is een project van IN-Gent vzw waarbij vrijwilligers zich engageren om inburgeraars in hun integratieproces te ondersteunen. Gedurende 3 tot 6 maanden helpt de buddy-Gentenaar de stad te leren kennen. Tijdens deze (twee)wekelijkse ontmoetingen oefent de nieuwkomer ook het Nederlands. Met de komst van het tijdelijke opvanginitiatief de Reno intensiveerde de Taskforce Vluchtelingen deze buddyformule. Dat leidde in 2016-2017 tot 150 actieve duo's met onder de nieuwkomers een twintigtal verschillende nationaliteiten.

De buddyformule leidt tot hechte vriendschappen.

© CAW Gent

Een duo Samen Gentenaar: Johan (Gent) en Mohamed (Syrië)
'De school geeft me woorden, maar ik had niemand om die woorden te oefenen. Maar als ik praat met mijn buddy Johan en andere mensen leer ik steeds sneller Nederlands.'
 (Mohamed)

'Samen Gentenaar heeft een looptijd van een half jaar. Mohamed en ik zijn dus al over tijd. Maar dit contact zal blijven. Mohamed maakt ondertussen deel uit van mijn vriendenkring. Dat zijn geen gescheiden werelden.'
 (Johan)

Woonbuddy's

Woonbuddy's helpen mensen op de vlucht specifiek bij hun zoektocht naar een woning (cfr. hoofdstuk 10, p. 47). Sommige woonbuddy's wilden na de geslaagde zoektocht naar een woning de persoon of familie met een internationaal beschermingsstatuut nog verder begeleiden. Zo verschoof hun functie van woonzoekende naar woonbegeleidende buddy onder het project Knooppunt2GO.

Knooppunt2GO

Personen met een internationaal beschermingsstatuut kunnen recht hebben op een leefloon en de daarbij voorziene begeleiding van een maatschappelijk werker van het OCMW. Dat is het geval voor ongeveer 90 % van hen. Door dit hoge cijfer is de maatschappelijk werker van het OCMW dé geknipte persoon om de nieuwkomers, indien nodig, naar de buddywerking Knooppunt2GO van het CAW door te verwijzen. Deze buddy's ondersteunen hen praktisch op administratief vlak (bv. meegaan naar het ziekenfonds om papieren in orde te maken, ...), doen samen activiteiten, oefenen Nederlands enzovoort. Dat helpt de nieuwkomer om een sociaal netwerk uit te bouwen. Soms treedt de Knooppunt2GO-buddy ook op als woonbuddy, bijvoorbeeld wanneer de nieuwkomer door gezinshereniging op zoek moet naar een grotere woning.

Dankzij de Vlaamse subsidies in het kader van de verhoogde vluchtelingeninstroom is een medewerker van het CAW Oost-Vlaanderen halftijds vrijgesteld, van juli 2017 tot eind 2018, om de Knooppunt2GO-buddy's te werven, op te leiden en te coachen.

'Ik help vluchtelingen met praktische zaken zoals een internetaansluiting aanvragen, post doornemen, recycleren, uitleggen bij een overschrijving wat een 'gestructureerde mededeling' is. Als buddy leer je alles in perspectief te zien. We hebben hier gigantisch veel luxeproblemen. Je moet er wel een bepaalde afstand van kunnen nemen. Hoe erg de situatie van die mensen ook is, je kunt niet alles oplossen. Luister naar wat ze nodig hebben en help waar je kunt. De kunst is om je zo misbaar mogelijk te maken.'

(Hadewieg)

Interculturele trefpunten

Interculturele trefpunten stimuleren de sociale relaties tussen Gentenaars en vluchtelingen of nieuwkomers. Veel vluchtelingen ontmoeten andere Gentenaars bij bestaande organisaties uit het sterke Gentse middenveld, zoals de KRAS-diensten³, Hand-in-Hand, de inloopteams van Kind en Gezin en andere. Ook een aantal nieuwe interculturele trefpunten zagen het levenslicht.

De Olijfboom

De mediabeelden over de vluchtelingencrisis zetten heel wat Gentenaars ertoe aan om spullen aan vluchtelingen te schenken. Toen duidelijk werd dat er vluchtelingen naar Gent zouden komen, wilden organisaties en burgerinitiatieven ook voor Gentse vluchtelingen hulpgoederen inzamelen. De Taskforce Vluchtelingen nam het initiatief om met Een Hart voor Vluchtelingen, de KRAS-diensten³, Victoria Deluxe, Helping Hands vzw, Hart boven Hard vzw en de opvanginitiatieven deze solidariteitsgolf te stroomlijnen. Het burgerinitiatief Een Hart voor Vluchtelingen kreeg ondersteuning om starterspakketten met hulpgoederen aan te bieden in zijn doorgeefwinkel De Olijfboom. De doelgroep werd meteen verbreed naar alle Gentenaars die een nieuwe start in hun leven nemen zoals vluchtelingen, ex-gedetineerden, ex-psychiatrische patiënten, slachtoffers van een huisbrand enzovoort. Op doorverwijzing van hulpverleners kunnen starters daar terecht voor kledij, huisraad, kleine elektro en andere nodige spullen. De Olijfboom heeft niet genoeg opslagruimte om meubels te stockeren. Daarvoor kunnen starters, eveneens op doorverwijzing, terecht in twee bepaalde Gentse kringwinkels. Sinds oktober 2016 tot eind 2017 hielp De Olijfboom 2450 geregistreerde personen met startershulp.

³KRAS vzw is een samenwerkingsverband tussen Gentse vrijwilligersorganisaties die armoede bestrijden.

Ca. 100 vrijwilligers, waarvan een derde nieuwkomers, staan in voor de werking van Een Hart voor Vluchtelingen.

© Een Hart voor Vluchtelingen vzw

Zo groeide De Olijfboom – gedragen door talrijke vrijwilligers, waaronder heel wat vluchtelingen en nieuwkomers zelf – snel uit tot een trefpunt en ontmoetingsplaats voor vluchtelingen en Gentenaars. Een Hart voor Vluchtelingen vzw breidde haar werking uit met workshops, verbindende ontmoetingen, een buddywerking voor niet-begeleide minderjarige vluchtelingen en het project 'Warme harten zoeken een thuis' (cfr. hoofdstuk 10, p. 48).

Dzjambo: interculturele ontmoetingen

Dzjambo, een project van Vormingplus Gent-Eeklo, organiseert ontmoetingen tussen Gentenaars en anderstalige nieuwkomers. Maandelijks is er een moment om met elkaar te praten en om het activiteitenprogramma van die maand voor te stellen. De activiteiten zijn bijvoorbeeld samen koken, een culturele uitstap of een bezoek aan een fabriek. Een cultureel gemengde vrijwilligersgroep bereidt deze activiteiten voor en begeleidt ze. Zo leiden deze Dzjambo-activiteiten tot spontane banden en netwerken tussen Gentenaars en anderstalige nieuwkomers.

Vanuit de eigen gemeenschap

Ook vanuit hun eigen gemeenschap organiseren vluchtelingen ontmoetingsinitiatieven om nieuwkomers vertrouwd te maken met de Belgische cultuur én om een band met de buurt, de Gentenaar, ... op te bouwen. Voorbeelden zijn het Syrisch-Belgisch Huis, de Afghaanse Nationale Unie en de Somalische en Eritrese gemeenschap.

Een overzicht van alle initiatieven vindt u op <https://solidair.stad.gent>

ACHT

Vrije tijd

Net als iedereen hebben ook asielzoekers en vluchtelingen nood aan en baat bij sociale contacten en een zinvolle dagbesteding. De invulling van de vrije tijd speelt hierin een belangrijke rol.

Deelnemen aan het reguliere aanbod

Om mensen op de vlucht maximale kansen te bieden om te integreren en kennis te maken met Gentenaars streeft het beleid ernaar om hen zoveel mogelijk te laten participeren in het reguliere en bestaande vrijetijdsaanbod (jeugd, sport en cultuur). Voetbal is zeer populair bij asielzoekers. Via de Sportdienst van de Stad Gent, Netwerk Planeet Gent⁴ en spontane aanbiedingen van clubs, konden de meesten terecht bij een Gentse voetbalclub. Omdat de vraag groter was dan het reguliere aanbod, organiseerden de Sportdienst en Sportnetwerk Gent vzw een jaar lang tweemaal per week extra voetbaltrainingen. Drie enthousiaste vrijwilligers namen dit engagement op zich.

Mensen op de vlucht kunnen een UiTpas krijgen aan kansentarif via een Groepspas die de Dienst Cultuur aan de opvanginitiatieven ter beschikking stelt. Personen met een internationaal beschermingsstatuut kunnen, net als elke Gentenaar, een individuele UiTpas aankopen.

Dankzij subsidies in het kader van de verhoogde vluchtelingeninstroom versterkte VZW Jong zijn werking naar kinderen en jongeren op de vlucht met het project NIEMO (NIEuwkomers/Mobiel jeugdwerk). Dit projectteam organiseert wekelijks activiteiten voor deze doelgroep, sommige op hun specifieke vraag zoals cricket en voetbal. NIEMO stimuleert hen ook om deel te nemen aan het bestaande aanbod op het vlak van sport en cultuur, zowel van VZW Jong als van andere vrijetijdsinitiatieven in Gent. Maandelijks staat er een uitstap naar een theater of muzikale voorstelling op het programma.

34
Vrije tijd

Tijdens Dagje Planeet Gent, een samenwerking tussen IN-Gent vzw, de Jeugddienst Gent en tal van jeugdwerkingen, ontdekken Anderstalige Nieuwkomers (OKAN) van het secundair onderwijs het plaatselijke vrijetijdsaanbod.

© Stad Gent

© Patrick Henry, Stad Gent

⁴ Netwerk Planeet Gent is het overlegplatform van de jeugdsector.

Initiatieven als het voetbaltornooi NIEMOCup en een ontmoetingsavond met Gentenaars zorgen voor een uitbreidend netwerk van de jongeren. Het organiseren van sessies Mind-Spring Junior (psychosociale ondersteuning, cfr. hoofdstuk 6, p. 24) in de lokalen van VZW Jong hielp heel wat jongeren over de drempel om hieraan deel te nemen.

Verder versterken talrijke spontane initiatieven van organisaties en burgers het reguliere vrijetijdsaanbod. Dankzij het TimeOut-project van het NTGent, in samenwerking met tal van andere spelers uit het Gentse cultuurveld, kunnen vluchtelingen deelnemen aan culturele activiteiten zoals concerten, theater, rondleidingen en workshops. Zo maken ze niet alleen kennis met het cultuuraanbod in de stad, maar integreren ze ook sneller. Ook burgerinitiatieven stimuleerden hun integratie: Critical Mass Gent organiseerde fietslessen voor vluchtelingen en via Dine With Us nodigden Gentenaars nieuwkomers en vluchtelingen uit bij hen aan tafel. JES vzw organiseerde een meerdaagse fietstocht voor nieuwkomers.

Vrijwilligerswerk voor vluchtelingen

Vrijwilligerswerk is voor veel mensen een waardevolle vrijetijdsbesteding. Ook heel wat vluchtelingen zijn vragende partij om zich als vrijwilliger in te zetten. Vanuit hun reguliere werking leidt IN-Gent vzw nieuwkomers toe naar vrijwilligerswerk. Daarnaast zijn er initiatieven als het Vrijwilligerspunt en Refu Interim die de toeleiding van mensen op de vlucht naar vrijwilligerswerk versterken.

Het Vrijwilligerspunt

Het Vrijwilligerspunt van de Stad Gent ging gericht aankloppen bij organisaties en diensten van de Stad en het OCMW Gent om een geschikte match te vinden voor kandidaat-vrijwilligers. Na een intensieve sensibiliseringsronde waren een tiental organisaties (waaronder cultuurhuizen als MIAT, NTGent en De Centrale) en zomerfestivals bereid om asielzoekers, vaak nog met een laag taalniveau Nederlands, als vrijwilliger te engageren. Na afloop bleek dat een minimumniveau Nederlands geen strikte voorwaarde is voor een leerrijke en boeiende vrijwilligerswerkervaring. Soms leidde het Vrijwilligerspunt ook kandidaat-vrijwilligers toe naar het ESF-project (cfr. hoofdstuk 11, p. 50).

Refu Interim

Cirq vzw nam in 2016 het initiatief om vluchtelingen als vrijwilliger te engageren bij hun Gentse Feesten-productie 'Batahlan'. Omdat het zo'n succes was én er een expliciete vraag van vluchtelingen zelf kwam, richtte Cirq vzw Refu Interim op: een interim-bureau dat vluchtelingen aan het werk zet als vrijwilliger in de culturele, sociale en vrijetijdssector. De Stad Gent gaf in 2017 via de Cultuurdienst een eenmalige subsidie om Refu Interim op te starten in de culturele sector. In 2018 doet Refu Interim een beroep op de subsidies in het kader van de verhoogde vluchtelingeninstroom. Verder zijn er van 2018 tot 2020 nog subsidies van het Vlaams ministerie van Cultuur voorzien.

Refu Interim wil de sociale en professionele zelfredzaamheid van nieuwkomers bevorderen door hen te begeleiden naar een vrijwilligersengagement in de brede culturele, sociale en vrijetijdssector. De interesses, talenten en ervaringen van de mensen zelf proberen ze optimaal te matchen met vrijwilligerswerk in een organisatie. Die ideale match vergt een aanpak op twee fronten: je moet de talenten en vaardigheden van mensen op de vlucht ontdekken, én bij vrijwilligersorganisaties informeren naar hun aanbod, begeleiding en de bereidheid om diversiteit in alle niveaus van hun werking te integreren.

Bij de start in februari 2017 schreven 250 nieuwkomers zich in bij Refu Interim. Hun traject begint met een gezellige kennismaking met als motto: zottigheid als hefboom voor integratie. Dan volgt een individueel gesprek en worden de vrijwilligers verdeeld in werkpoules (bar, keuken, handige harry's, publiekswerkers, artiesten, ...). Er zijn test- en oriëntatiemomenten voor de vrijwilligers – onder professionele begeleiding – en verdiepende opleidingen en vormingen. Vrijetijdsactiviteiten en groepsmomenten staan borg voor een sterk gemeenschapsgevoel: een onderdompeling in een warme, positieve en niet-discriminerende omgeving.

Op het andere front verkent Refu Interim de kandidaat-vrijwilligersorganisatie: werking, aanbod, (noden aan extra) begeleiding van vrijwilligers en inspanningen om diversiteit in alle lagen van de werking te integreren. Refu Interim motiveert organisaties om participatiedrempels in de werking aan te pakken en om deel te nemen in het voortraject, hetzij door hun professionele en artistieke expertise in te zetten of met inbreng van financiële en logistieke middelen.

© Annelies Vanhove

Refu-Interimers aan de slag tijdens de Gentse Feesten

© Annelies Vanhove

Deze dubbele aanpak leidde in 2017 tot meer dan 140 nieuwkomers die vrijwilligerswerk deden in ongeveer 60 organisaties in en rond Gent, voornamelijk in de culturele sector.

In de toekomst wil Refu Interim zijn werking versterken door het vrijwilligerswerk nauwer te laten aansluiten op de reguliere arbeidsmarkt. Daarnaast beoogt Refu Interim, afhankelijk van de toegekende subsidies, ook een uitbreiding van zijn aanpak naar andere sectoren zoals jeugd en sport en naar andere Vlaamse steden en gemeenten.

Onderwijs

Het onderwijs in Gent heeft een lange traditie in de opvang van anderstalige nieuwkomers. Daarbij werkt het onderwijsveld intensief samen met zowel interne als externe partners en organisaties, zoals de Lokale Overlegplatformen.

Tijdens de vluchtelingen crisis bleef de instroom van kinderen en jongeren in de scholen in de buurt eerder beperkt, ook toen het tijdelijke opvanginitiatief Reno opgestart werd. Elk van hen kreeg een plek in een basisschool met gerichte taalondersteuning op maat van anderstalige nieuwkomers (ATN) of in OKAN-klassen (Onthaalklassen voor Anderstalige Nieuwkomers) in het secundair onderwijs. Dat was mogelijk dankzij frequente monitoring in samenwerking met IN-Gent vzw. Ook werden er initiatieven genomen voor vluchtelingen die naar het hoger of volwassenenonderwijs wilden instromen.

Bevraging in het onderwijsveld

Onderwijscentrum Gent wilde een zicht krijgen op de noden van Gentse scholen met veel anderstalige nieuwkomers om hen gericht te ondersteunen. Daarvoor zat het Onderwijscentrum in het schooljaar 2016-2017 samen met een aantal scholen. Hun noden blijken op drie niveaus te bestaan:

Structurele beleidsnoden

De scholen werken binnen het kader van regionale en federale regelgeving. Dat veroorzaakt specifieke drempels in de opvang voor anderstalige nieuwkomers. De uren-toekenning en de financiering moeten bijvoorbeeld op het Vlaamse niveau aangepakt worden. De scholen verliezen daardoor slagkracht en flexibiliteit en kampen met een groot verloop van betrokken en gemotiveerde (OKAN-)leerkrachten. Zo komt de continue opbouw van expertise in het gedrang, zoals ook het eindrapport van het Vlaamse OKANS-onderzoek aangeeft.

Toen het tijdelijke opvanginitiatief Reno dicht ging, verhinderde de federale aanpak dat kinderen hun schooljaar op hun vertrouwde school konden afronden. De Stad, Fedasil, Reno en de scholen deden al het mogelijke om gezinnen met kinderen tijdens de schoolvakanties te laten verhuizen, maar dat lukte slechts gedeeltelijk.

Inhoudelijke noden

Leerkrachten hebben aangepast les- en evaluatiemateriaal nodig en databanken om dat materiaal met elkaar te delen. Het ontbreekt hen aan manieren om de vorderingen van leerlingen in kaart te brengen, en aan didactische ondersteuning en expertise om te werken met specifieke doelgroepen, zoals analfabeten of niet-begeleide minderjarige vluchtelingen.

Zorgnoden

Kinderen en jongeren uit deze doelgroepen hebben specifieke psychosociale begeleiding nodig. Leerkrachten voelen zich vaak onvoldoende opgeleid om daarop in te spelen vragen daarom een betere ondersteuning en professionalisering.

Workshop
'Lettermozaïek'
op de afvaldag
in het kader van
ons MOS-project
(Milieuzorg op
School)

© Mieke Broothaerts (Toren van Babel)

Les microscopie -
Natuurwetenschappen

School-Yoga-sessie op de
bewegingsdag in het kader van
het MOS-project

In het kader van het
project *What's my
name* begeleiden
jongeren van het
Provinciaal Handels-
en Taalinstituut
(PHTI), onder wie veel
ex-OKAN-leerlingen,
personen met een
visuele beperking
voor, tijdens en na de
voorstelling in Opera
Ballet Vlaanderen
Gent.

Aan de slag met anderstalige nieuwkomers

De Stad Gent ontvangt Vlaamse subsidies in het kader van de vluchtelingencrisis. Een deel daarvan gaat naar de ondersteuning van het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers, zowel in het basis- als in het secundair onderwijs. Onderwijscentrum Gent gebruikt deze middelen voor het project *Aan de slag met anderstalige nieuwkomers: schoolteams versterken*. Dat loopt tot eind 2018 en komt tegemoet aan de inhoudelijke noden en zorgnoden van scholen. Het project stimuleert scholen ook om de handen in elkaar te slaan, over de verschillende netten en niveaus heen.

Professionalisering en versterking van leerkrachten

Dit project investeert fors in de professionalisering en versterking van leerkrachten op inhoudelijk vlak. In een cocreatieproject met universitaire expertisecentra wisselen 15 basis- en secundaire scholen ervaringen uit. Ze werken ook educatieve materialen uit om in de klas met (ex-)anderstalige nieuwkomers te gebruiken. Dergelijke instrumenten helpen bijvoorbeeld om het taalniveau van een uitstromende ATN- of OKAN-leerling in kaart te brengen zodat de vervolgschool goed op de hoogte is. Thema's als evaluatie, transitie en differentiatie staan centraal in dit traject.

Daarnaast zet dit project, in samenwerking met andere partners, ook in op de versterking en professionalisering van leerkrachten bij de begeleiding van psychosociale noden van leerlingen. Voor veel leerkrachten is het niet evident om in de klas om te gaan met nieuwkomers die in België aankomen met heel wat – vaak traumatische – bagage.

Cultuuronderwijs

Dit project maakt ook middelen vrij voor labotrajecten voor en met (ex-)OKAN-leerlingen, in samenwerking met Opera Ballet Vlaanderen. Die draaien rond thema's als identiteit, verbondenheid en zelfontdekking. Onder begeleiding maken de leerlingen kennis met verschillende media, zoals muziek, tekeningen, video of dans. Zo krijgen jongeren andere 'talen' aangereikt om zich te uiten. Met die taal van cultuur en creatie kunnen ze vaak dieper graven dan met de Nederlandse schooltaal.

Vervolgschoolcoaches

Vervolgschoolcoaches begeleiden nieuwkomers op weg van hun OKAN-jaar naar een vervolgopleiding die aansluit bij hun interesses en competenties. Dit systeem werd in het najaar van 2016 uitgebreid om de leerlingen beter te kunnen opvolgen. De vervolgcoaches bundelen hun krachten en expertise in een netoverschrijdend samenwerkingsverband. Ze bespreken cases uit de praktijk, organiseren intervisiemomenten en studiedagen en bedenken materialen en stappenplannen. Sinds het schooljaar 2016-2017 begeleiden de vervolgschoolcoaches in Gent leerkrachten die werken met ex-OKAN-leerlingen. Ze krijgen hiervoor binnen het project een vierdaagse opleiding in coachingsvaardigheden en -methodieken.

Digitaal platform

Tot slot investeert dit project in een stevige update van de portaalsite www.meertaligheid.be. Leerkrachten en andere geïnteresseerden zijn nog steeds op zoek naar concrete informatie, handvaten en materialen rond meertaligheid. Op de website komt ook nog recent wetenschappelijk onderzoek. Dat wordt vertaald op een bevattelijke manier om professionals die in contact komen met meertalige kinderen, goed en correct te informeren.

Toeleiding naar hoger of volwassenenonderwijs

De UGent merkt sinds 2016 dat meer erkende vluchtelingen en personen met subsidiaire bescherming studies willen aanvatten aan de Gentse universiteit. In 2017 telde ze 114 vluchtelingen-studenten. Sommigen tonen ook interesse in tewerkstelling of een onderzoeksfunctie aan de UGent.

Diversiteitsbeleid

De UGent voert al sinds 2008 een actief diversiteitsbeleid om getalenteerde studenten aan te trekken uit ondervertegenwoordigde of kwetsbare groepen in de samenleving. De initiatieven van de UGent spitsen zich toe op ondersteuning van de doelgroep enerzijds, en het beleid van de universiteit anderzijds om drempels in de bestaande structuren weg te nemen.

De UGent werkt bijvoorbeeld sinds 2009 met een mentoringinitiatief. Ouderejaarsstudenten nemen vrijwillig een eerstejaarsstudent onder hun vleugels – met prioriteit aan studenten uit maatschappelijk kwetsbare groepen – om hen wegwijs te maken aan de universiteit. In 2013 werd dit structureel verankerd in het curriculum als een praktijkonderdeel van een universiteitsbreed keuzevak. Vluchtelingen worden aangemoedigd om een mentor aan te vragen.

Voortraject

Al sinds 2014 organiseert de UGent, in samenwerking met IN-Gent vzw, het Voortraject Hoger Onderwijs voor Anderstalige Nieuwkomers. Deze nieuwkomers hebben vaak al werkervaring en zoeken werk dat bij hun competenties aansluit. Hun moeilijkheden hebben te maken met de erkenning van buitenlandse diploma's en de taalbarrière. Ze zijn gemotiveerd om (opnieuw) te studeren in het hoger onderwijs. Dat vergt een hele aanpassing aan de taal en het westerse onderwijssysteem. Dit eenjarige programma omvat studiekeuze- en trajectbegeleiding, academische studievaardigheden, een intensieve taal cursus Nederlands met aandacht voor academisch taalgebruik en keuzemodules om bepaalde kennis op te frissen zoals Engels, wiskunde en onderzoeksvaardigheden. Na de Voortrajecten Hoger Onderwijs in 2016 en 2017 stroomden al 40 mensen met een internationaal beschermingsstatuut door naar het hoger onderwijs.

Om in te spelen op de groeiende interesse bij vluchtelingen heeft de UGent specifieke communicatiekanalen uitgewerkt. Er kwam een centraal aanspreekpunt voor vluchtelingen met informatie, interne doorverwijzing naar de geschikte dienstverlening en een signaalfunctie naar het beleid toe. Online bestaat er een platform over studeren, doctoreren of werken aan de UGent: www.ugent.be/refugee. Zowel in 2016 als 2017 volgden meer dan 100 vluchtelingen getolkte infosessies en een rondleiding op de UGent tijdens de specifieke infodag Refugee Welcome Day.

Vanaf september 2017 organiseert de UGent maandelijks infosessies voor vluchtelingen over verder studeren. Professionele of vrijwillige begeleiders van vluchtelingen krijgen uitleg in aparte sessies.

Zodra een asielzoeker een beschermingsstatuut verkrijgt als erkende vluchteling of subsidiair beschermde, mag die nog twee maanden in het opvanginitiatief blijven. Dat bepaalt de federale opvangwet. Twee maanden is een krappe termijn om zelf een geschikte en betaalbare woning te vinden, zeker in een centrumstad als Gent, waar het aanbod (huur)woningen beperkt en duur is. Tijdens hun zoektocht krijgt 1 op de 7 kandidaat-huurders bovendien te maken met discriminatie op basis van hun niet-Vlaamse naam⁵.

De werkgroep Huisvesting van de Taskforce Vluchtelingen focust zich op de ondersteuning van vluchtelingen met een internationaal beschermingsstatuut bij hun zoektocht naar een woning. In de werkgroep zetelen vertegenwoordigers van de verschillende opvanginitiatieven (SOI, SESO vzw en de Reno, tot zolang zij in Gent actief waren), het CAW Oost-Vlaanderen, de Huurdersbond, het OCMW, de Dienst Wonen van de Stad Gent, Een Hart voor Vluchtelingen vzw en Caritas International. Dankzij deze gemengde samenstelling wint de werkgroep aan slagkracht. De vertegenwoordigers delen onderling expertise en zetten de beschikbare middelen en werkkrachten zo efficiënt mogelijk in.

Ondersteunend netwerk

De Werkgroep Huisvesting heeft een doorstroomschema uitgewerkt als houvast in de begeleiding van nieuwkomers op zoek naar een woning. In elke fase van die zoektocht bestaat er een ondersteunend netwerk voor hen, van de voorbereiding op de zoektocht tot individuele ondersteuning en een aanbod van doorgangswoningen.

Vorbereiding op de zoektocht naar een woning

De voorbereiding op de zoektocht naar een woning start al in het opvanginitiatief. Vanaf het moment van hun erkenning krijgen nieuwkomers daar een eerste **oriëntatiegesprek** over de huisvestingmarkt. Daarna kunnen ze deelnemen aan **vormingssessies** van de Dienst Wonen in samenwerking met de Huurdersbond. IN-Gent vzw stelt deze tolken ter beschikking om deze sessies te vertalen in de taal die op dat moment het

meest gesproken wordt in het opvanginitiatief. **De brochure Wegwijzer wonen voor vluchtelingen** vormt tijdens deze vormingssessies de leidraad. Deze biedt een handig stappenplan bij de zoektocht naar een woning: hoe begin je er aan? Waar let je op als je een woning bezoekt? Andere relevante aspecten als sociale huur, huursubsidie, brandverzekering en leefloon komen ook aan bod.

Download de brochure *Wegwijzer wonen voor vluchtelingen*

<https://stad.gent/wonen-verbouwen/huren/wegwijzer-wonen-voor-vluchtelingen>

Of zoek naar 'Wegwijzer wonen voor vluchtelingen' op de startpagina www.stad.gent.

Deze brochure in het Nederlands, Frans, Engels en Arabisch is een realisatie van de Dienst Wonen, in samenwerking met IN-Gent vzw, en dient als inspiratiebron voor andere lokale besturen.

Individuele ondersteuning

Wanneer de tijd in het opvanginitiatief begint te korten en de zoektocht naar een woning moeizaam verloopt, kunnen nieuwkomers een beroep doen op verschillende vormen van individuele ondersteuning.

De **woonbuddy's** zijn vrijwilligers van CAW Oost-Vlaanderen die een nieuwkomer helpen om een woning te vinden (cfr. hoofdstuk 7, p. 30). Zij bellen eigenaars of gaan samen met de nieuwkomer op pad om een betaalbare woning te zoeken. Ze helpen bij papierwerk en de zoektocht naar meubelen en keukengerei. Vaak helpen de woonbuddy's ook nog bij de uitbouw van een sociaal leven vanuit de nieuwe woonst.

Het CAW Oost-Vlaanderen screent de vrijwilligers en zoekt naar een werkbare match tussen vrijwilliger en nieuwkomer. De vrijwilligers krijgen begeleiding en omkadering. Regelmatig organiseren de Dienst Wonen en het OCMW vormingssessies voor hen. Daar komt de woninghuurwet en de dienstverlening van het OCMW (leefloon, samenwonen, ...) aan bod en kunnen de vrijwilligers specifieke cases voorleggen.

De Dienst Wonen ontwierp, in samenwerking met enkele vrijwilligers, een **checklist** met de minimaal te nemen stappen als woonbuddy. Zo krijgen alle woonbuddy's dezelfde basisinformatie en worden er geen belangrijke acties over het hoofd gezien.

In de periode april 2016-december 2017 vonden 53 van in totaal 59 personen of gezinnen een woning dankzij de inzet van 43 woonzoekende buddy's, bijgestaan door 73 woonbegeleidende buddy's.

Voor veel woonbuddy's is hun vrijwilligerswerk, naast een zinvol engagement, ook een culturele eyeopener waaruit warme vriendschappen ontstaan.

⁵ Bron: <http://persuimte.stad.gent/162304-gentse-aanpak-werkt-slechts-kleine-minderheid-vastgoedmakelaars-blijft-discrimineren>

‘Woonbuddy zijn is soms stressvol, maar als je iemand hebt kunnen helpen, is de beloning heel groot. Vooral de dankbaarheid van de vluchtelingen natuurlijk. Een echte dankbaarheid, die wij niet kennen.’

(Geert)

Erkende vluchtelingen of subsidiair beschermden met een hoog kwetsbaarheidsprofiel kregen tot eind 2017, dankzij Vlaamse middelen voor welzijn, ondersteuning van een **professionele trajectbegeleider** van het CAW. De trajectbegeleiders ondersteunden hen tot drie maanden na intrek in hun nieuwe woning.

Andere woonbegeleiding

Een aantal initiatieven richten **vindplaatsgerichte woonbegeleiding** in op plaatsen waar vluchtelingen en mensen in een kwetsbare positie al over de vloer komen. Zo organiseert De Olijfboom (Een Hart voor Vluchtelingen vzw, cfr. hoofdstuk 7, p. 31) het initiatief ‘Warme harten zoeken een thuis’. Dat neemt de vorm aan van enkele ontmoetingsmomenten per week waarop vrijwilligers mensen helpen in hun zoektocht naar een woning. Ze tonen hoe je op het internet zoekt naar een geschikte woning en hoe je telefonisch contact legt met potentiële verhuurders, of leggen zelf het eerste telefonische contact. Een ervaren woonbuddy van het CAW trekt dit initiatief en geeft zo zijn ervaring aan andere vrijwilligers door. Sinds maart 2017 startte ‘Warme harten zoeken een thuis’ een dossier op voor 140 personen in een kwetsbare positie. Eind 2017 hadden 41 onder hen een nieuwe woonst gevonden. Er werden sinds april 2017, op een half jaar tijd, ook 199 verhuizingen gerealiseerd.

De Stad Gent maakte gebruik van de tijdelijke invulling van een stadspand in het centrum om er tweemaal per week het Huursalon in te richten van juni tot december 2017. Deze begeleiding had tot doel om mensen uit kwetsbare groepen te helpen met eenmalige interventies. Het Huursalon ondersteunde 40 mensen op zoek naar een woning.

In oktober 2017 startte Caritas International het Housing Café met vrijwilligers. Daar kunnen personen met een internationaal beschermingsstatuut op afspraak terecht wanneer ze op zoek zijn naar een eerste woning. De verantwoordelijke van het Housing Café volgt de dossiers verder op en houdt de vrijwilligers op de hoogte. In tegenstelling tot de woonbuddy’s van het CAW is deze begeleiding niet gebaseerd op een een-op-eenrelatie.

Bij een positief resultaat staat Caritas International ook in voor administratieve opvolging van het huurcontract en andere documenten. Eventueel bieden de vrijwilligers ook hulp bij verhuis, de installatie in de woning en nazorg. Van de 27 cliënten vonden 7 personen/families inmiddels een woning via het Housing Café.

Doorgangswoningen

Het gebeurt dat personen met een internationaal beschermingsstatuut, ondanks hun inspanningen en de aangeboden ondersteuning, geen woonoplossing vinden wanneer ze het stedelijk opvanginitiatief moeten verlaten. De stad Gent biedt in zulke gevallen tijdelijke opvang aan in een van de 10 beschikbare doorgangswoningen (voorlopig tot mei 2018). Daar kunnen ze vier maanden verblijven met een uitzonderlijke verlenging van nog eens twee maanden.

Deze doorgangswoningen zijn leegstaande sociale woningen van de Sociale Huisvestingsmaatschappij De Volkshaard. Ze staan op de lijst voor renovatie en worden ondertussen ingezet voor de tijdelijke huisvesting van erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden. De woningen zijn in orde gebracht conform met de Vlaamse Wooncode. Het CAW Oost-Vlaanderen huurt deze woningen en stelt ze ter beschikking van personen met een internationaal beschermingsstatuut die de opvang moeten verlaten zonder woonoplossing. Tijdens hun verblijf krijgen ze van het CAW een intensieve professionele trajectbegeleiding om een structurele woonoplossing te vinden.

In de loop van de subsidieovereenkomst werd de doelgroep onder bepaalde voorwaarden verruimd naar erkend vluchtelingen of subsidiair beschermden die in Gent gedomicilieerd zijn en zich in een problematische woonsituatie bevinden. Ook gezinshereniging kan een aanleiding zijn om tijdelijk gebruik te maken van een doorgangswoning en de bijhorende begeleiding.

De Werkgroep Huisvesting Vluchtelingen wijst de doorgangswoningen toe volgens een vast kader dat rekening houdt met de kwetsbaarheid van de aangemelde persoon of gezin. De Stad Gent financiert deze werking van de doorgangswoningen via Vlaamse subsidies.

Van juni 2016 tot eind december 2017 vonden 27 personen of gezinnen vanuit de doorgangswoningen een nieuwe woning op de private woonmarkt. In één situatie bood een sociale woning uitweg.

Innovatieve woonvormen

Er steken ook nieuwe denkpistes de kop op om kwetsbare groepen aan een woning te helpen. Verschillende initiatieven, zoals Labland vzw, experimenteren met alternatieve modulaire en demonteerbare woonvormen, die (tijdelijk) geïnstalleerd kunnen worden op een leegstaande site of in een pand zoals loodsen of kerken.

Organisaties en burgers sleutelen ook aan samenhuisformules met nieuwkomers. Zo wil een Gentse ‘cohousing’-groep een wooneenheid vrij houden om een erkende vluchteling op te vangen. Deze warme en degelijke woonomgeving is een uitvalsbasis voor erkende vluchtelingen of subsidiair beschermden om zich sneller te integreren.

In de subwerkgroep Werk zetelen vertegenwoordigers van VDAB, OCMW Gent, Stad Gent en IN-Gent vzw. Samen brachten ze de toegankelijkheid van de arbeidsmarkt voor asielzoekers en erkende vluchtelingen in kaart. Daarbij kwamen heel wat drempels aan het licht.

Beleid en maatschappelijke verwachtingen

Met een geldige arbeidskaart kunnen asielzoekers werken vanaf de vierde maand van hun asielprocedure. Maar tegelijk is er in de maatschappij een ongeschreven regel dat anderstalige nieuwkomers pas aan de slag kunnen wanneer ze het volledige parcours hebben doorlopen van inburgeringscursus en Nederlandse les. Kennis van het Nederlands wordt op die manier een absolute voorwaarde voor integratie. De praktijk leert – zonder afbreuk te doen aan het belang van taal in de integratie – dat een stugge handhaving van deze visie de kansen tot participatie beknelt.

“Taalverwerving en integratie zijn twee samenlopende en wederzijdse versterkende en ondersteunende processen.”

(Piet Van Avermaet, UGent)⁶

Zowel de VDAB als het OCMW stellen taalvoorwaarden aan de opleidingen richting werk. Wie nog weinig Nederlands kent, heeft dus geen toegang tot die begeleiding. Het begeleidingsaanbod van het OCMW is ook enkel toegankelijk voor personen met een leefloon of equivalent leefloon.

Dat is jammer, want deze gemotiveerde groep mensen verliest op deze manier kostbare tijd om de eerste stappen naar de arbeidsmarkt te zetten. Hun integratieproces loopt vertraging op en intussen laat de arbeidsmarkt waardevolle competenties aan zich voorbij gaan.

Mayce: ‘In Syrië heb ik al drie jaar voor de klas gestaan. Dit vrijwilligerswerk nu als hulpleerkracht vind ik fantastisch! Het Nederlands blijft natuurlijk moeilijk, zeker de grammatica, maar ik wil dit echt doen. Ik doe er dan ook alles aan om terug voor de klas te kunnen staan. Onlangs kreeg ik het fantastische nieuws dat mijn Syrisch diploma aanvaard is in België.’

Mohammed: ‘Ik ben schilder van beroep. In Syrië ben ik nooit naar school geweest. Nu volg ik in België een opleiding om te leren lezen en schrijven, in combinatie met mijn favoriete werk. Een hele uitdaging, want de verf en de technieken zijn hier helemaal anders dan in Syrië.’

© Thomas De Boever

Werkplek Vluchtelingen

De partners binnen de werkgroep Werk gebruikten subsidies van het Europees Sociaal Fonds (ESF) en de Vlaamse overheid om te zoeken naar methodieken die deze doelgroep sneller naar werk begeleiden. Dat resulteerde in september 2016 in het ESF-project Werkplek Vluchtelingen. Daarbij staan de competenties van de vluchteling centraal. Door op een individuele basis kansen te creëren en te grijpen, omzeilt hun aanpak het lineaire discours van inburgering – Nederlands leren – werk. De partners bouwden een vernieuwend samenwerkingsmodel uit met het oog op een gezamenlijke en geïntegreerde werking.

⁶ Bron: Agentschap Binnenlands Bestuur (2016). Van opvang naar samenleven, p. 62.

Dit ESF-project versterkt het reguliere aanbod met vijf extra bouwstenen: een geïntegreerd voortraject voor taalzwakke vluchtelingen, vrijwilligerswerk met professioneel perspectief (sociale activering), jobhunting, taalcoaching en ten slotte korte jobgerichte opleidingen en generieke competentieversterking. Op die manier komt het project tegemoet aan de vastgestelde hiaten in het reguliere aanbod.

Elk traject start met een prescreening en een verdiepend aanmeldingsgesprek, bij voorkeur in de moedertaal met een taalondersteuner. Deze vinden zo vroeg mogelijk plaats zodat snel duidelijk is wat de ambities zijn en waar de uitdagingen liggen. Daarna wordt de vluchteling begeleid naar de best passende bouwsteen van het ESF-project of naar het reguliere begeleidings- of opleidingsaanbod. De cliënt kan vervolgens doormoeten naar een volgende bouwsteen van het project of van het reguliere aanbod.

Werkplek Vluchtelingen ambieert voor 15% van de 320 begeleide vluchtelingen een job, een opleiding of een kwalificatie tegen eind augustus 2018. 50% van de erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden zetten stappen richting werk. Bij deze resultaatverbintenis hoort een draaiboek met 'lessons learned met vluchtelingen' over versnelde activering naar werk. Dit draaiboek⁷ maakt het ook mogelijk om na te gaan of en hoe dit samenwerkingsmodel overdraagbaar is naar andere doelgroepen, zoals anderstalige nieuwkomers.

Project 1: geïntegreerd voortraject voor taalzwakke vluchtelingen

Het Opleidings- en Tewerkstellingscentrum (OTC) van het OCMW Gent richt zich op de (groeiende) groep van laagtaalvaardigen met een geïntegreerd, duaal voortraject. In dat traject gaan taalverwerving en werk hand in hand: enerzijds verbetert kennis van het Nederlands de kansen van de deelnemers op de arbeidsmarkt, maar anderzijds brengt werkervaring hen ook verdere kennis van de taal bij. Werk(ervaring) is een motiverende hefboom voor taalverwerving.

Dit geïntegreerde voortraject bestaat uit een screeningsprogramma (Via) en een begeleide werkervaring (Job-Intra). Het screeningsprogramma Via helpt deelnemers om een realistisch jobdoelwit te kiezen, afgewogen tegenover individuele competenties en interesses. Tegelijk stimuleert dit programma, met groeps- en individuele coaching-sessies, het mondelinge taalgebruik toegespitst op de toekomstige werkvloer.

Job-Intra is een ingroeistage waarbij deelnemers kennis maken met de specifieke verwachtingen op de werkvloer. De stage vindt plaats bij het OCMW zelf, verenigingen of privébedrijven gedurende 3 tot 4 dagen per week. Op de werkvloer staat het OTC in voor taalcoaching en een intensieve begeleiding. Doel is om de competenties van de deelnemers verder aan te scherpen zodat ze stapsgewijs kunnen doormoeten naar de reguliere arbeidsmarkt. Tijdens de stage volgen de deelnemers een dag per week Nederlandse taalstimulering of NT2.

Project 2: vrijwilligerswerk met professionele perspectieven

Via vrijwilligerswerk versterken vluchtelingen hun competenties en leren ze op een actieve manier Nederlands. Deze begeleidingsmethodiek biedt professionele perspectieven voor asielzoekers en personen met een internationaal beschermingsstatuut die een duidelijk jobdoelwit voor ogen hebben. Ze hebben hierin al enige ervaring, maar zijn nog niet onmiddellijk inzetbaar op de reguliere arbeidsmarkt omwille van culturele aspecten, draagkracht, emotionele belasting of andere redenen. Het is cruciaal dat het vrijwilligerswerk in de richting ligt van de jobwens de vluchteling. Daarom is er begeleiding nodig in twee richtingen: zowel voor de werkzoekende vluchteling als bij de vrijwilligersplek.

Een activeringsconsulent gaat, in samenspraak met de werkzoekende, op zoek naar een geschikte vrijwilligerswerkplek die aansluit bij het profiel van de vluchteling. De consulent, de werkgever en de cliënt werken een takenpakket en startprofiel van de job uit. Een groeiplan laat toe om de evolutie van technische competenties, arbeidsattitudes en taalverwerving Nederlands te evalueren. De consulent komt regelmatig langs op de vrijwilligerswerkvloer om die voortgang af te toetsen. De werkplek zelf krijgt ondersteuning van een taalcoach die er met concrete tips, workshops en adviezen voor zorgt dat de vluchteling zoveel mogelijk oefenkansen Nederlands krijgt. De taalcoach geeft ook advies aan de werkgever om met diversiteit om te gaan.

Vooraf wordt met de vluchteling grondig gepraat over zijn of haar takenpakket, het verwachte engagement en het taalgebruik op de werkplek. Deze afspraken worden duidelijk op papier gezet.

Standaard start de vluchteling met een engagement van drie maanden (20 uur/week). Dat is genoeg voor de cliënt om zijn job en taken goed te leren kennen, nieuwe vaardigheden aan te leren en te implementeren en verwachtingen naar arbeidsattitudes correct in te schatten. Na deze eerste periode volgt een evaluatie. Het vrijwilligerswerk kan dan verlengd of verdiept worden, of de cliënt kan een volgende stap zetten in het activeringstraject.

⁷ Dit draaiboek is in najaar 2018 digitaal beschikbaar op de website Werkplek Vluchtelingen Gent: <https://gsiw.stad.gent/werkplek-vluchtelingen-gent>

Resultaten in een notendop (september 2016 – half januari 2018)

- 331 vluchtelingen deden een intakegesprek voor Werkplek Vluchtelingen.
- 81 van hen kwamen in aanmerking voor vrijwilligerswerk met professionele perspectieven.
- 57 onder hen startten met vrijwilligerswerk dat aansluit bij hun jobaspiratie (architect, winkelier, barman, leraar, houtbewerker, schilder, keukenmedewerker, boekhouder, metaalbewerker, fietsenhersteller, bibliothecaris, archiefmedewerker, ...).

Dit professionele vrijwilligerswerk heeft een versterkend en positief effect en verkleint de afstand tot de reguliere arbeidsmarkt.

Deze bouwsteen evolueerde naar een vorm van een werkgerelateerde stage. Ook daarbij worden de vrijwilligers intensief opgevolgd en hun stappen naar de reguliere arbeidsmarkt geëvalueerd. Deze werkstage is voor hen een eerste kennismaking met de concrete invulling van een beroep, een oriëntatiewijzer op de arbeidsmarkt. De deelnemers breiden zo hun professioneel sociaal netwerk uit. De stage versterkt bovendien hun technische competenties en taalverwerving Nederlands.

54

Werk

Project 3: werkgeversbenadering, een driesporenbeleid

Om vluchtelingen sneller op de arbeidsmarkt te activeren zet het ESF-project Werkplek Vluchtelingen ook expliciet in op de benadering van werkgevers. Deze aanpak bestaat uit drie sporen: (1) jobhunting, (2) prospectie van bedrijven en (3) informeren en sensibiliseren van werkgevers.

- 1) **Jobhunting** is een methodiek die zoekt naar een concrete match tussen een werkzoekende vluchteling en een bedrijf. Dit is vooral geschikt voor vluchtelingen met een direct inzetbaar profiel op de reguliere arbeidsmarkt. Twee bedrijfsconsulenten van de VDAB of het OCMW maken een profiel op van de werkzoekende vluchteling en zoeken geschikte werkgevers op. Dit doen ze op basis van:
 - a. openstaande vacatures via VDAB, interimkantoren of websites van bedrijven;
 - b. bestaande contacten met bedrijven vanuit de Dienst Werk, VDAB en OCMW;
 - c. eigen inschatting van mogelijkheden binnen bepaalde bedrijven.

Daarna nemen de jobhunters contact op met de bedrijven om werkzoekenden voor te stellen, leggen sollicitatiegesprekken vast en zitten samen met de cliënt om sollicitaties voor te bereiden en te evalueren.

Bij een geslaagde match adviseert de jobhunter de werkgever over toepasselijke tewerkstellingsmaatregelen, en coacht de cliënt tijdens het traject. Op de werkvloer helpt een taalcoach de vluchteling met het Nederlands. Hij geeft de andere personeelsleden ook tips om hun nieuwe collega meer oefenkansen Nederlands te geven. Deze aanpak heeft het meeste succes wanneer het bedrijf de vluchteling warm onthaalt, zich open opstelt ten opzichte van diversiteit en nauw samenwerkt met de taalcoach.

Naast de individuele begeleiding tijdens de jobhunting kunnen werkzoekenden ook deelnemen aan sollicitatietraining in groep.

- 2) De jobhunters boren daarnaast ook het netwerk van VDAB, Stad en OCMW aan om via **koude prospectie** vacatures te vinden. Uit die prospectie blijkt al snel welke bedrijven openstaan voor deze doelgroep.
- 3) Ten slotte **informeren** en **sensibiliseren** de jobhunters werkgevers over de wetgeving, tewerkstellingsmaatregelen en –mogelijkheden van asielzoekers en personen met een internationaal beschermingsstatuut.

55

Werk

Wijkgericht werken

De Reno meert aan in de Muide
Het tijdelijke opvanginitiatief Reno, in Gent ook bekend als het 'vluchtelingenponton', bood onderdak aan 250 asielzoekers. Toen werd aangekondigd dat de Reno zou aanmeren in de wijk de Muide, lokte dat tegengestelde reacties uit. Daarom organiseerde de Stad Gent, ruim vóór de komst van de Reno een informatie-moment voor de buurtbewoners in samenwerking met Fedasil en G4SCare, de private beheerder van het opvanginitiatief.

Voordat de eerste asielzoekers hun intrek in de Reno namen, konden Gentenaars de boot bezoeken om zo al even achter de schermen te kijken. Daarna volgden twee brainstormsessies – één met wijkorganisaties en -bewoners en een tweede met andere Gentse organisaties – op zoek naar ideeën om de nieuwe bewoners in de wijk en in de stad te verwelkomen. Veel burgers en vrijwilligers hadden zin om de handen uit de mouwen te steken. De Stad bood hun concrete hulp, ondersteunde bij infomomenten en organiseerde vormingen om dat mogelijk te maken. Zo ontstond van meet af aan een positieve en sterke dynamiek in de wijk en in de hele stad.

De Reno-bewoners kregen geen kant-en-klare maaltijden voorgeschoteld, maar kookten zelf. Daardoor kwamen ze vaker op straat om hun boodschappen te doen. Buurtbewoners en asielzoekers kwamen op die manier regelmatig met elkaar in contact.

'Er waren mensen uit de Muide die in het begin gekant waren tegen de komst van de Reno. Maar een tijdje later zetten ze samen met de asielzoekers de tent voor het buurtfeest op. Twee jaar later hoor ik dat ze via sociale media nog warme contacten met ex-bewoners van de Reno onderhouden.'

(Kathleen Van de Kerckhove, coördinator Taskforce Vluchtelingen)

Praten met elkaar.

Sociale netwerken uitbouwen op wijkniveau

De dynamiek van de Muide verspreidt zich nu naar andere Gentse wijken. Veel nieuwkomers met een erkend internationaal beschermingsstatuut vestigen zich in de wijken van Gent na een verblijf in een opvanginitiatief. De Taskforce Vluchtelingen werkt er hard aan om de nieuwkomers te helpen verweven in het sociale netwerk van deze wijken (cfr. hoofdstuk 7, p. 28).

Uit cijfers van eind 2017 blijkt dat deze groep nieuwkomers zich hoofdzakelijk vestigt in de Gentse binnenstad en in bepaalde wijken van de 19de-eeuwse gordel. Deze wijken zijn vooral aantrekkelijk omwille van het type woningen: studentenkamers, studio's, kleinere en goedkopere appartementen of huizen.

Op anderen vlakken verschillen deze buurten echter grondig van elkaar. Een gedifferentieerde aanpak is dus nodig. De Taskforce Vluchtelingen werkte daarvoor samen met het team Sociale Regie van de Stad Gent: een 'sociaal regisseur' werkt per wijk als brugfiguur tussen de wijkpartners en diensten van de Stad en het OCMW Gent. De regisseurs faciliteren duurzame oplossingen voor samenleven, welzijn en gezondheid in de wijk door onderlinge afstemming en samenwerking. De Stad Gent analyseerde het draagvlak in de wijken en de actieve wijkpartners in combinatie met het aantal personen met een internationaal beschermingsstatuut. Op basis van die analyse bleek het nuttig om een medewerker van IN-Gent vzw in te zetten als netwerker in de binnenstad en enkele wijken van de 19de-eeuwse gordel. Dat is mogelijk dankzij Vlaamse subsidies in het kader van de verhoogde vluchtelingeninstroom.

Deze netwerker treedt op als bruggenbouwer tussen diensten, verenigingen, mensen met een internationaal beschermingsstatuut en wijkbewoners. De aanpak verschilt van buurt tot buurt, maar de focus van de acties ligt altijd op de verbreding van het netwerk van de personen met een internationaal beschermingsstatuut in de buurt. De netwerker neemt proactief contact met hen op, brengt hun interesses in kaart en stelt een passend aanbod voor van mogelijkheden in de wijk en in de rest van de stad, zoals vrijwilligerswerk, vrijetijdsinitiatieven, buddy-werkingen en oefenkansen Nederlands. Daarnaast gaat de netwerker op zoek naar buurtbewoners met gelijkaardige interesses en matcht hen met personen met een internationaal beschermingsstatuut om samen te sporten, te koken, een culturele uitstap te maken enzovoort.

Ontmoetingsmomenten maken dat matchingproces eenvoudiger. Zulke momenten kunnen samengaan met bestaande initiatieven zoals een buurtfeest of een activiteit van een wijkorganisatie in de buurt. Andere kanalen zijn wijkgerichte of thematische nieuwsbrieven (zoals de nieuwsbrief van de Sportdienst), het digitale Vrijwilligerspunt van de Stad Gent en socio-culturele verenigingen van etnisch-culturele minderheden.

Een andere taak van de netwerker is om, samen met wijkpartners, het debat over migratie en vluchtelingen op gang te brengen. Zo gingen senioren van een lokaal dienstencentrum in Sluizeken-Tolhuis-Ham en mensen op de vlucht met elkaar in dialoog naar aanleiding van de documentaire Kakuma, The Invisible City. In overleg met studenten en onderwijsinstellingen kunnen nog meer nieuwe sociale netwerken worden opgezet in buurten. Een piste is bijvoorbeeld om studenten die een bepaalde taal studeren, te matchen met nieuwkomers die deze taal spreken.

Tijdens een netwerkmoment in Sluizeken-Tolhuis-Ham leren mensen op de vlucht en buurtbewoners elkaar kennen.

© IN-Gent vzw

Beschouwingen

Midden 2015 besloot het Gentse stadsbestuur om de Taskforce Vluchtelingen in het leven te roepen. Deze Taskforce werkte samen met het middenveld, burgers en andere partners om een groeiende groep nieuwkomers op te vangen en hen snel hun weg in de samenleving te helpen vinden. Een waaier aan nieuwe initiatieven en samenwerkingsverbanden kwam tot stand en drempels in maatschappelijke structuren werden weggewerkt.

Veel van die initiatieven en nieuwe samenwerkingsverbanden zijn intussen ingebed in de reguliere werking. Daarom besloot het beleid om de Taskforce Vluchtelingen midden 2018 te beëindigen. Om de verschillende initiatieven te blijven coördineren en op elkaar af te stemmen, investeert de Stad Gent in een aanspreekpunt Vluchtelingen. De Vlaamse subsidies worden niet voortgezet in 2019, ook niet gedeeltelijk. Tegelijk stijgt het aantal erkende vluchtelingen, subsidiair beschermden en hun gezinnen in Gent verder. De Stad en het OCMW Gent zijn volop op zoek naar manieren om mensen op de vlucht duurzaam te ondersteunen in hun meest prioritaire noden: wonen (ook in het kader van gezinshereniging), gezondheid en sociale netwerken.

wonen

Zonder de Vlaamse subsidies vallen ook de werking van trajectbegeleiding en de professionele ondersteuning van woonbuddy's voor nieuwkomers stil. Er ontstaan wel nieuwe vrijwilligersinitiatieven om mensen op de vlucht aan een woning te helpen. Dit is geen goede evolutie, omdat complexe dossiers als gezinshereniging professionele ondersteuning vereisen.

Niet alleen nieuwkomers, maar ook andere personen in een kwetsbare positie hebben professionele begeleiding nodig in hun zoektocht naar een woning. Die groep wordt alleen maar groter. Daarom richtte de Stad Gent eind 2017 de Taskforce Wonen⁸ op, naar het samenwerkingsmodel van de Taskforce Vluchtelingen. Deze Taskforce heeft als taak om een ondersteunend woonbeleid uit te bouwen voor alle groepen in een kwetsbare positie, waaronder mensen in armoede, daklozen en asielzoekers.

⁸ Info: <https://stad.gent/wonen-verbouwen/taskforce-wonen>

© Patrick Henry, Stad Gent

Gezondheid

Wetenschappelijke studies tonen aan dat zo'n 10 procent van mensen op de vlucht met een beschermingsstatuut kampt met symptomen van posttraumatische stress. Even veel mensen hebben daarnaast, of gecombineerd, klachten over depressie, psychose en angst. De extra Vlaamse middelen konden de werking van CGG Eclips en de groepsessie Mind-Spring versterken. Maar ook toen waren er wachtlijsten. De nood aan psychologische ondersteuning blijft dus hoog. Het blijft belangrijk om te investeren in de geestelijke gezondheid van mensen op de vlucht, zodat ze ook de mentale ruimte krijgen om werk te maken van hun integratieproces.

Netwerken creëren

De vele vrijwilligers spelen een sleutelrol bij de netwerken die nieuwkomers opbouwen en de brugrelaties die ze maken met Gentenaars (cfr. hoofdstuk 7, p. 28). Maar hun solidair engagement heeft professionele omkadering nodig, die nu dreigt weg te vallen. Het blijft een aandachtspunt om aanhoudend te investeren in netwerken, waardoor nieuwkomers sneller hun weg vinden in onze complexe maatschappij.

Colofon

© april 2018, Stad Gent, Botermarkt 1, 9000 Gent

Deze uitgave is een publicatie van het Departement Samenleven, Welzijn en Gezondheid van de Stad Gent.

Meer info over de Taskforce Vluchtelingen?

Neem contact op met Kathleen Van de Kerckhove,
coördinator Taskforce Vluchtelingen
tel.: 09 267 03 12
e-mail: kathleen.vandekerckhove@stad.gent
www.stad.gent/taskforcevluchtelingen

Samenstelling en redactie:

Patrick Verheye (Dienst Welzijn en Gelijke Kansen, Stad Gent)

Werkten mee aan deze publicatie:

Stad Gent

- Dienst Welzijn en Gelijke Kansen (Kathleen Van de Kerckhove, Kristel Danel, Zohra Diouani, Marijke De Moor)
- Stedelijk Opvanginitiatief (Kris Vanduffel)
- Dienst Werk (Britt Roels, Tina Demeersman)
- Dienst Wonen (Eveline Coolens, Caroline Beyers)
- Onderwijscentrum Gent (Steven Delarue)

en:

OCMW Gent (Johan Maekelberg)

IN-Gent (Memet Karaman, Leen Gaublomme, Josefien Goethals, Feride Deduci, Désirée Derksen, Susan Pector)

UGent (Em. Prof. dr. Jan De Maeseneer, Prof. dr. Ilse Derluyn, Katrien De Bruyn)

CAW Oost-Vlaanderen (Marleen Bolangier, Mirte Van Haver, Elmira Erstukajeva)

Een Hart voor Vluchtelingen vzw (Evelyne Huughe)

Vormingplus Gent-Eeklo (Janusz Vanhellemont)

VZW Jong (Paul Storme)

Refu Interim (Farah Laporte)

Housing Café – Caritas International (Indra Versmesse)

Eindredactie en vormgeving: Volta.be

Deze uitgave kwam tot stand dankzij subsidies van:

